

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – економіки, бізнесу і контролю

Кафедра – економічної теорії та фінансово – економічної безпеки

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 051 Економіка

Освітня програма – Економіка підприємства

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**на тему: «Інноваційні технології забезпечення
економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності»**

ШИФР КРМ. ЕТтаФЕБ.1.626.03-2.3.

Здобувач Карабет Яніна Вікторівна
(ПІБ)

Керівник: д.е.н., проф. Петрушенко М.М.
(науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від _06.12. 2024 р., протокол № 5

В.о. зав.каф.ЕТтаФЕБ _____ Олена ЗАБОЛОТНА

Назва кафедри (підпис)

Одеса – 2024 р.

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ
І БІЗНЕСУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

Факультет – економіки, бізнесу і контролю

Кафедра – економічної теорії та фінансово – економічної безпеки

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 051 Економіка

Освітня програма – Економіка підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

« ____ » _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

здобувача

Карабет Яніни Вікторівни

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Тема роботи: «Інноваційні технології забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності» затвердженою наказом ОНТУ від 07.11.2023 р. № 668-03, зі змінами та доповненнями від 10.10.2024. р. № 626-03

1. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 08.12.2024 р.

2. Вихідні дані роботи: Нормативно-правові та законодавчі акти з теми дослідження, матеріал наукових та методичних публікацій. Звітні, статистичні дані та власні спостереження.

3. Зміст кваліфікаційної роботи магістра. Вступ. Теоретичні основи і концепція інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки підприємства. Фінансово - економічна характеристика підприємства ТОВ «Вознесенський коньячний завод»). Розробка інноваційних рішень для забезпечення економічної безпеки. Висновки та пропозиції. Список використаної літератури. Додатки.

4. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язковихкреслень) таблиць – 10, рисунків – 6, формул- 2

5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата видачі завдання 07.11.2023

Керівник _____ д.е.н., проф. Петрушенко М.М.
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____ Карабет Я.В.
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Опрацювання наукових джерел і нормативно-правової документації для виконання кваліфікаційної роботи магістра	07.11-22.11.2023	Виконано
2	Теоретичні основи і концепція інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки підприємства	23.03-12.05.2024	Виконано
3	Фінансово - економічна характеристика підприємства ТОВ «Вознесенський коньячний завод»	13.05-21.07.2024	Виконано
4	Розробка інноваційних рішень для забезпечення економічної безпеки	22.07-20.09.2024	Виконано
5	Висновки. Список використаної літератури	21.09-03.10.2024	Виконано
6	Оформлення кваліфікаційної роботи	04.10-06.11.2024	Виконано

Керівник _____ Петрушенко М.М.
(підпис)

Здобувач-дипломник _____ Карабет Я.В.
(підпис)

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ / Карабет Я.В.
Підпис

Анотація кваліфікаційної роботи на тему
«Інноваційні технології забезпечення економічної безпеки суб'єктів
господарської діяльності»
Спеціальність: 051 «Економіка», Освітньо-професійна програма:
«Фінансово - економічна безпека», випускник за СВО «Магістр»:
Карабет Яніни Вікторівни

Кваліфікаційна магістерська робота присвячена дослідженню інноваційних технологій, спрямованих на забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності в умовах сучасних викликів та загроз.

У роботі розкрито теоретичні аспекти економічної безпеки підприємств, визначено основні ризики та загрози, які впливають на її рівень. Особлива увага приділена ролі інноваційних технологій, зокрема інформаційних систем, цифрових платформ, штучного інтелекту та блокчейну, у створенні ефективних механізмів управління економічною безпекою.

На основі проведеного аналізу запропоновано інтегровані рішення для вдосконалення управління економічною безпекою, що включають застосування сучасних технологічних інструментів для моніторингу, аналізу та прогнозування ризиків. Практична частина роботи містить діагностику стану економічної безпеки підприємства та рекомендації (на прикладі ТОВ «ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД») щодо впровадження інноваційних технологій з метою мінімізації ризиків і підвищення стійкості до загроз.

Результати дослідження мають значне практичне значення для суб'єктів господарювання, які прагнуть зміцнити економічну безпеку в умовах швидких змін на ринку. Використання запропонованих підходів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств та забезпеченню їх довгострокового розвитку.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційні технології, суб'єкти господарської діяльності, інтегрована система, штучний інтелект, цифрові технології, управління ризиками.

Annotation to qualification work on the topic “Innovative technologies for ensuring the economic security of business entities”.

Specialty: 051 "Economics". Educational and professional program: "Financial and economic security" graduate of the "Master's" SVO: Karabet Yanina

The master's qualification work on the topic “Innovative technologies for ensuring the economic security of business entities” is devoted to the study of innovative technologies aimed at ensuring the economic security of business entities in the context of modern challenges and threats.

The work reveals the theoretical aspects of economic security of enterprises, identifies the main risks and threats that affect its level. Particular attention is paid to the role of innovative technologies, in particular, information systems, digital platforms, artificial intelligence and blockchain, in creating effective mechanisms for managing economic security.

Based on the analysis, the author proposes integrated solutions for improving economic security management, including the use of modern technological tools for monitoring, analyzing and forecasting risks. The practical part of the work contains a diagnosis of the state of economic security of an enterprise and recommendations (on the example of Voznesensk Cognak Factory LLC) on the introduction of innovative technologies to minimize risks and increase resilience to threats.

The results of the research are of significant practical importance for business entities seeking to strengthen economic security in the face of rapid changes in the market. The use of the proposed approaches will help to increase the competitiveness of enterprises and ensure their long-term development.

Key words: economic security, innovative technologies, business entities, integrated system, artificial intelligence, digital technologies, risk management.

	Зміст	
		Стор.
	ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І КОНЦЕПЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	11
	1.1.Сутність, ознаки і види інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки підприємства.	11
	1.2.Вплив і значення інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки підприємства.	19
	1.3.Поняття інноваційної стратегії підприємства	26
	Висновки до Розділу 1	30
РОЗДІЛ 2	ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»	32
	2.1.Загальний аналіз та фінансово-економічна характеристика ТОВ «Вознесенський коньячний завод»	32
	2.2.Діагностика стану економічної безпеки підприємства ТОВ «Вознесенський коньячний завод»	42
	2.3.Дослідження системи інноваційних технологій та інноваційної діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод»	44
	Висновки до Розділу 2	46
РОЗДІЛ 3	РОЗРОБКА ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	48
	3.1.Сучасні інформаційні технології для моніторингу та аналізу ризиків.	48
	3.2.Створення інтегрованої системи управління економічною безпекою	53
	3.3.Рекомендації щодо підвищення ефективності використання інноваційних технологій.	58
	Висновки до розділу 3	62
	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	65
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	71
	ДОДАТКИ	80

ВСТУП

Здійснення підприємницької діяльності в умовах зростання динамічності ринку, глобалізації економіки, підвищення конкурентної боротьби ставить перед українськими суб'єктами господарювання задачі щодо оперативного захисту власних економічних інтересів. Система економічної безпеки підприємства має бути однією з першочергових складових стратегічного управління підприємством.

Економічна безпека підприємства є важливим аспектом його функціонування у сучасних умовах економічної нестабільності, глобалізації та високої конкуренції. Вона визначає здатність підприємства ефективно функціонувати, захищати свої інтереси та забезпечувати стійкий розвиток навіть у несприятливих умовах.

Економічна безпека підприємства – це стан його ресурсів, процесів та діяльності, який забезпечує стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз, здатність до самозахисту та адаптації, а також ефективне досягнення стратегічних цілей.

Основними аспектами економічної безпеки є:

- Захист ресурсів (матеріальних, фінансових, інформаційних, людських).
- Фінансова стабільність – здатність підприємства забезпечувати прибутковість і ліквідність.
- Інноваційна спроможність – здатність підприємства адаптуватися до змін ринку через інновації.
- Конкурентоспроможність – здатність підприємства утримувати свою позицію на ринку.

Економічна безпека є інтегральною характеристикою, яка поєднує різні аспекти діяльності підприємства.

Система економічної безпеки підприємства охоплює декілька ключових складових:

- Фінансова безпека – забезпечення стійкості фінансового стану підприємства, контроль за витратами, оптимізація боргового навантаження.
- Інформаційна безпека – захист комерційної та інтелектуальної інформації, запобігання витоку конфіденційних даних.
- Технологічна безпека – забезпечення технологічної конкурентоспроможності, захист від технологічного шпигунства.
- Правова безпека – дотримання законодавства, мінімізація юридичних ризиків.
- Кадрова безпека – підтримання стабільності та мотивації персоналу, уникнення відтоку ключових фахівців.

Кожен із цих елементів є важливим для забезпечення стійкого функціонування підприємства.

Система економічної безпеки підприємства формується під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів.

Зовнішні фактори: економічна політика держави, рівень конкуренції, зміни ринкових умов, глобалізація, санкції або міжнародні торговельні бар'єри.

Внутрішні фактори: ефективність управління, фінансовий стан, корпоративна культура, якість управлінських рішень.

Важливим є постійний моніторинг цих факторів для вчасного виявлення загроз та прийняття відповідних заходів.

Забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання базується на таких принципах:

- Системність – інтеграція всіх аспектів діяльності підприємства в єдину систему безпеки.

- Адаптивність – здатність підприємства оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища.
- Прогнозування – оцінка потенційних загроз та розробка стратегій для їх мінімізації.
- Оптимізація ресурсів – раціональне використання всіх доступних ресурсів.
- Безперервність процесів – підтримання стійкості бізнес-процесів навіть у кризових умовах.

Для забезпечення економічної безпеки підприємства використовуються такі інструменти:

- Моніторинг зовнішнього середовища – аналіз ринкових умов, дій конкурентів, змін у законодавстві.
- Антикризове управління – розробка планів реагування на можливі ризики.
- Використання інформаційних технологій – автоматизація процесів, впровадження системи кібербезпеки.
- Фінансовий контроль – аудит, управління ризиками, оптимізація витрат.

Ефективна комбінація цих інструментів дозволяє підприємству залишатися стійким до загроз.

Поряд з такими складовими економічної безпеки підприємства як маркетингова, виробнича (техніко-технологічна), соціально-економічна, фінансова слід розглядати й інноваційну складову.

Основне значення інноваційної складової заключається в її можливість впливати на інші складові й підвищувати рівень економічної безпеки через впровадження інновацій у виробництво і сектор менеджмента.

Саме впровадження у практику господарської діяльності результатів сучасних наукових досліджень дозволяють забезпечити та підтримувати економічну безпеку. Для цього необхідно відслідковувати новації, які

з'являються на ринку, здійснювати їх відбір для впровадження на підприємстві, здійснювати власні науково-технічні та конструкторсько-технологічні розробки, впроваджувати новації: новітню продукцію, новітні технології, методи та способи організації і ведення бізнесу тощо.

Для ефективного використання інновацій підприємства повинні розробляти стратегії, що включають:

1. Інвестиції в наукові дослідження та розробки (R&D). Це дозволяє створювати нові технології та продукти.
2. Впровадження цифрових технологій. Оцифрування бізнес-процесів сприяє підвищенню продуктивності та якості управління.
3. Розвиток кадрового потенціалу. Навчання працівників і залучення талановитих фахівців допомагає успішно реалізовувати інноваційні проекти.
4. Побудова партнерств. Співпраця з іншими підприємствами, університетами чи науковими установами забезпечує доступ до нових знань і технологій.
5. Моніторинг зовнішнього середовища. Постійний аналіз ринку та технологічних трендів дозволяє швидко реагувати на виклики.

Саме цій, вкрай важливій потребі сучасного українського підприємства присвячена дана дослідницька кваліфікаційна робота.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у поглибленому вивченні та всебічному дослідженні теоретичних підходів й методичних положень щодо стратегічного впровадження та ефективного використання інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності.

База дослідження - ТОВ «Вознесенський коньячний завод».

Об'єкт дослідження – процес впровадження та ефективного використання інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади і практичні заходи щодо впровадження та ефективного використання інноваційних технологій на підприємстві.

Методи дослідження: фінансовий метод, графічний метод, статистичні дані підприємства, методи наукового аналізу та синтезу, групування, порівняння, прогнозування тощо.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких основних завдань:

- визначити сутність, ознаки та види інноваційних технологій;
- виявити вплив і значення інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки підприємства;
- зрозуміти суть і процес формування інноваційної стратегії підприємства для забезпечення економічної безпеки;
- провести комплексну фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод»;
- дослідити систему інноваційних технологій та інноваційної діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод»;
- розробити комплексні, інтеграційні пропозиції щодо впровадження сучасних інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки підприємства на прикладі ТОВ «Вознесенський коньячний завод»;
- обґрунтувати ефективність та стратегічне значення впровадження сучасних інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки підприємства на прикладі ТОВ «Вознесенський коньячний завод».

Реальна практичність роботи полягає у поглибленому вивченні науково-методичного підходу щодо формування, впровадження та ефективного контролю системи постійного і впливового застосування сучасних інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І КОНЦЕПЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність, ознаки і види інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки підприємства

Сучасні загрози економічній безпеці носять системний характер і виникають в різних сферах зовнішнього і внутрішнього середовища суб'єктів господарської діяльності, у тому числі у фінансовій, правовій, управлінській, технологічній, інформаційній та інших. Вони здійснюють прямий або непрямий вплив на їх діяльність і стан економічної безпеки. Для того, щоб успішно протистояти цим загрозам, необхідно створити інтелектуальну систему економічної безпеки, яка здатна комплексно протидіяти всім існуючим і можливим загрозам у сфері економіки.

Побудувати таку систему економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності неможливо без активного впровадження інноваційних рішень, які стосуються організаційних структур підрозділів економічної безпеки, технологій, форм та методів роботи фахівців з безпеки по протидії небезпекам та загрозам зовнішнього і внутрішнього середовища. В умовах глобалізації економіки інновації, по суті, є ключем до стійкого економічного зростання. Це обумовлено високим рівнем конкуренції, а також економічною кризою, яка носить перманентний характер. Тільки активна інноваційна діяльність дозволяє створювати нові конкурентоспроможні продукти, послуги або бізнес-моделі. При цьому слід розуміти, що нові ідеї завжди пов'язані з ризиком. Тому для забезпечення стабільного функціонування і розвитку суб'єктів господарської діяльності їх керівникам слід ризикувати в тому випадку, якщо якась нова ідея має шанс на комерційний успіх.

Досягнення комерційного успіху - це і є по суті забезпечення економічної безпеки. Саме тому успішні керівники суб'єктів господарської діяльності для забезпечення їх стабільної роботи та розвитку в умовах економічної кризи і високого рівня конкуренції все роблять для організації ефективної інноваційної діяльності спрямованої на розробку та впровадження інновацій в технологію, організацію виробництва, продукти та послуги. І для цього знаходять можливості для її фінансування навіть в умовах економічної кризи. Все це повною мірою стосується і систем економічної безпеки. Без інноваційних рішень побудувати і забезпечити ефективне функціонування системи економічної безпеки неможливо.

Вивчення поняття інноваційних технологій вимагає дослідження таких основних термінів, як інновації, інноваційне становлення, інноваційний потенціал підприємства, інноваційна діяльність та її характеристика, інноваційна стратегія, інноваційний розвиток. Аналіз поняття та змісту даних економічних категорій дозволять розгорнути сучасну концепцію складання методології і впровадження інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Слово "інновація" походить від латинського *innovatio*, що означає "оновлення" або "зміна". У сучасній мові це слово використовується для опису процесу створення нових ідей, технологій, продуктів або підходів, які покращують існуючі системи або створюють нові можливості.

Загальноприйнятим є визначення, що інновація — це результат творчого процесу, який має практичну цінність і здатний вплинути на розвиток певної галузі або суспільства загалом. Інновації бувають різного характеру — технологічні, соціальні, культурні, економічні тощо.

Головною ознакою інновації є новизна. Це може бути як абсолютно новий продукт або технологія, так і суттєве вдосконалення вже існуючого.

Інновація має приносити користь, тобто бути корисною для суспільства, економіки чи окремої галузі. Продукт або ідея, яка не знаходить застосування, не може вважатися інновацією, навіть якщо вона нова.

Інновації повинні бути адаптивними, тобто здатними інтегруватися у суспільство або систему. Це означає, що нові технології чи ідеї мають бути зрозумілими та прийнятними для користувачів.

Інновації завжди спрямовані на покращення умов життя, підвищення ефективності чи створення додаткової вартості. Наприклад, використання відновлюваних джерел енергії є інновацією, яка сприяє екологічній стійкості.

Інновація характеризується вищим технологічним рівнем, новими споживчими якостями товару або послуги порівняно з попереднім продуктом. Інші погляди щодо суті поняття «інновації» наведено в табл.1.1.

Таблиця 1.1. - Основні сучасні підходи до визначення поняття «інновації»

Автор	Визначення поняття «інновації»
Горяча О. Л. [15]	«...набір оптимального поєднання мінімально можливих ресурсів організації для створення та просування інноваційного продукту в умовах обмеженого ринкового середовища для досягнення максимально можливого фінансового результату чи іншої вигоди».
Гурочкіна В.В. [17]	«будь-яке організоване рішення, система, процедура або метод управління, що істотно відрізняються від практики, що склалася і вперше використовуються в даній організації».
Диба О.М. [22]	«...результат творчої та інвестиційної діяльності, спрямованої на розробку, виготовлення та розповсюдження нових видів товарів, послуг та технологій, організаційних форм на рівні підприємства».
Завадинська О. Ю. [28]	«...це нове науково-технічне досягнення, що знайшло використання в людській діяльності».
Єпіфанова І. Ю. [26]	«... це комплексний процес створення, розповсюдження і використання нового практичного засобу (новшества) для нової або для кращого задоволення вже відомої потреби людей; одночасно це є процес пов'язаних із введенням даного новшества змін у тому соціальному і речовому середовищі, у якому здійснюється його «життєвий цикл»».
Кравчук А. В. [36]	«...матеріалізований результат, отриманий від вкладення капіталу в нову техніку або технологію, у нові форми організації виробництва праці, обслуговування і управління, аналізу тощо».
Малюта Л.Я. [42]	«...кінцевий результат креативної діяльності, втілений у

	виведеному на ринок новому або вдосконаленому продукті, технологічному процесі, який використовується у практичній діяльності, або новому підході в наданні споживчих послуг».
Пілявоз Т.М. [49]	«...це суспільний, технічний, економічний процес, практичне використання ідей, винаходів, яке призводить до створення кращих по своїх властивостях виробів, технологій, орієнтоване на економічну вигоду, прибуток, додатковий дохід, охоплює весь спектр видів діяльності – від дослідження і розробок до маркетингу».
Романишин В. О. [53]	«...введення у вжиток якого-небудь нового або значно поліпшеного продукту (товару чи послуги) або процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу в діловій практиці, організації робочих місць або зовнішніх зв'язках».

Інноваційний процес — це систематична діяльність, спрямована на створення, впровадження та поширення нових ідей, продуктів, технологій, послуг або підходів. Цей процес охоплює всі стадії: від зародження ідеї до її практичного використання, що веде до якісних змін у певній сфері діяльності. Він є ключовою складовою розвитку економіки, науки, техніки та суспільства в цілому.

Інноваційний процес є частиною інноваційного циклу, який включає фундаментальні та прикладні дослідження, розробку, випробування, впровадження інновацій, їх адаптацію до ринку та поширення.

Головною рисою інноваційного процесу є впровадження нових ідей, технологій або рішень, які раніше не існували або не використовувалися.

Інноваційний процес має чіткі етапи: від генерування ідеї до її практичної реалізації. Кожен цикл може починатися заново з новими ідеями. Процес завжди має мету — вирішити певну проблему, створити новий продукт, підвищити ефективність виробництва або задовольнити потреби суспільства.

Інноваційні процеси часто пов'язані з невизначеністю, адже результат не завжди передбачуваний. Це вимагає значних інвестицій і ретельного аналізу ризиків. Успіх інноваційного процесу часто залежить від залучення знань та ресурсів з різних галузей науки і техніки. Інноваційний процес передбачає організацію взаємодії багатьох компонентів: науки, техніки, економіки,

людських ресурсів тощо. Він спрямований на створення практичного результату, який має бути корисним і конкурентоспроможним.

Одним із критеріїв успішності інноваційного процесу є його здатність приносити економічний зиск для організацій, регіонів чи суспільства загалом.

Таким чином, інноваційний процес є багатограним явищем, яке поєднує в собі творчу, наукову, технічну, економічну та соціальну складові, спрямовані на створення якісно нових рішень для підвищення ефективності та якості життя.

Інноваційний потенціал організації – це повний набір характеристик суб'єкта господарювання, що визначає його здатність здійснювати інноваційно - творчу та практичну діяльність.

Інноваційний потенціал характеризує здатність підприємства до здійснення інноваційної діяльності, безпосередньо пов'язаної зі створенням принципово нових продуктів чи технологій або модифікацією вже апробованих нововведень.

Крім іншого, інноваційний потенціал може бути визначено як об'єднання джерел фінансової, матеріальної, кадрової, інтелектуальної та інфраструктурної власності.

Отже, інноваційний потенціал компанії у широкому сенсі – це сукупність характеристик підприємства, які визначають здатність цього підприємства до здійснення інноваційної діяльності, що включає в себе створення та практичне застосування різних технологічних та інших нововведень.

Інноваційний потенціал підприємства — це здатність підприємства генерувати, впроваджувати та ефективно використовувати інновації для підвищення конкурентоспроможності, досягнення стратегічних цілей і

забезпечення стійкого розвитку. Він є важливим фактором успіху в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Інноваційна діяльність суб'єкта господарювання – це комплекс заходів, які спрямовані на створення, розвиток, впровадження та комерціалізацію інновацій у виробничо-господарській, науково-технічній або соціальній сферах. Ця діяльність здійснюється для підвищення конкурентоспроможності, вдосконалення продукції, процесів чи послуг, а також задоволення нових потреб споживачів.

До основних форм інноваційної діяльності відносять:

- розробку та впровадження нових технологій;
- створення нових або модернізацію існуючих продуктів;
- оптимізацію бізнес-процесів;
- освоєння нових ринків;
- розробку та впровадження організаційних або маркетингових інновацій.

Інноваційна діяльність є ключовим чинником розвитку сучасного бізнесу, підвищення його ефективності та забезпечення сталого розвитку.

Щодо сутності **інноваційних технологій**, то варто зазначити, що сьогодні існують розбіжності щодо чіткого визначення поняття «інноваційні технології». Нами систематизовано основні сучасні визначення поняття «інноваційні технології» в табл.1.2.

Таблиця 1.2. Основні сучасні підходи до визначення поняття «інноваційні технології»

Автор	Визначення поняття «інноваційні технології»
Диба О.М. [22]	«...радикально нові чи вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва або самі виступають товаром. Зазвичай мають знижену капіталомісткість, характеризуються більшою екологічністю й меншими енергопотребами».
Завадинська О. Ю. [28]	«...сукупність методів і засобів, що підтримують етапи реалізації нововведення».
Мазнев Г. Є. [41]	«...оригінальний, важко імітований і важко замінний ресурс».

Лисюк Т.В. [40]	«...сукупність новітніх засобів, які забезпечують високе зростання ефективності процесу виробництва на підприємстві».
Романишин В. О. [53]	«...невід’ємна частина успішного розвитку будь-якого підприємства, що досягається за рахунок використання новітніх екологічних, ресурсозберігаючих технологій».
Смесова В.Л., Іщенко І.О. [57]	«...сучасні передові засоби, які допомагають підприємствам значно вдосконалювати існуючий процес виробництва чи надавати більш якісні послуги».
Швиданенко Г. О. [65]	«...утворюють ресурсний ефект, який проявляється у вивільненні частини ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових тощо), що є вкрай важливим для підвищення конкурентоспроможності підприємства».
Богуцька О. А. [8]	«...радикально нові чи вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва або самі є товаром».
Ковчуга Л. І. [32]	«... комплекс методів та засобів, спрямованих на підтримку етапів реалізації конкретного нововведення».
Гречаник О. Є., Хлебнікова Т. М., Темченко О. В. [17]	«...повний комплекс методів та засобів. Саме за рахунок них відбувається впровадження самих нововведень – покращених продуктів, товарів чи послуг. Вони спрямовані на підвищення якості продукції або на ефективність роботи персоналу, фабрики».

Тож на нашу думку, інноваційні технології — це нові методи, процеси, інструменти або підходи, які використовуються для підвищення ефективності, продуктивності, конкурентоспроможності та створення додаткової цінності в процесі господарської діяльності. Вони можуть охоплювати різні аспекти діяльності: виробництво, управління, маркетинг, фінанси, обслуговування клієнтів тощо.

Суть поняття:

1. Трансформація бізнес-процесів: інноваційні технології змінюють традиційні моделі ведення економічної діяльності, замінюючи їх більш гнучкими, швидкими та орієнтованими на результат підходами. Наприклад, автоматизація рутинних завдань дозволяє співробітникам зосередитися на творчих і стратегічних завданнях.

2. Цифровізація: технології, такі як великі дані (Big Data), штучний інтелект (ШІ), хмарні сервіси та Інтернет речей (IoT), дозволяють

бізнесу збирати, аналізувати і використовувати дані для прийняття рішень у реальному часі.

3. Клієнтоорієнтованість: завдяки інноваціям компанії можуть краще розуміти потреби клієнтів, створювати персоналізовані продукти та послуги, а також забезпечувати високий рівень обслуговування.

4. Сталий розвиток: інновації сприяють впровадженню екологічно чистих технологій і відповідального підходу до використання ресурсів.

5. Глобалізація: Сучасні технології дають змогу компаніям працювати на міжнародному рівні, охоплюючи ширшу аудиторію та адаптуючись до різних ринків.

Серед наукового співтовариства вивченням поняття інноваційні технології займались такі вчені:

1. Йозеф Шумпетер (Joseph Schumpeter): Австрійський економіст, який ввів термін "креативне руйнування" (creative destruction). Він описав інновації як ключовий фактор економічного розвитку, що змінює існуючі структури бізнесу.

2. Клейтон Крістенсен (Clayton Christensen): Автор концепції "підривних інновацій" (disruptive innovation), яка пояснює, як нові технології та підходи можуть кардинально змінити ринки.

3. Пітер Друкер (Peter Drucker): Відомий теоретик менеджменту, який досліджував роль інновацій в управлінні бізнесом та їх вплив на конкурентоспроможність компаній.

4. Генрі Чесбро (Henry Chesbrough): Розробив концепцію "відкритих інновацій" (open innovation), яка передбачає співпрацю між компаніями для створення нових продуктів і технологій.

5. Майкл Портер (Michael Porter): Досліджував конкурентні стратегії та роль інновацій у створенні унікальної цінності на ринку.

Інноваційні технології стають необхідністю в умовах швидко змінюваного середовища. Такі компанії, як Amazon, Tesla, Apple та Google, демонструють, як інновації можуть змінити галузі та сформувати нові стандарти. Інвестиції в дослідження, розвиток, а також вміння адаптуватися до змін є ключовими факторами успіху в сучасному бізнесі.

1.2. Вплив і значення інноваційних технологій для забезпечення економічної безпеки підприємства

Економічна безпека підприємства є ключовим елементом його стабільного розвитку та ефективного функціонування в умовах сучасної економіки. Успіх підприємства в значній мірі залежить від здатності адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, враховувати конкурентні загрози та використовувати інноваційні технології для захисту своїх ресурсів і забезпечення сталого розвитку.

Інноваційні технології не лише відкривають нові можливості, але й виступають як потужний інструмент у боротьбі з ризиками та загрозами.

Інновації відіграють важливу роль у розвитку як економіки в цілому так і окремих підприємств зокрема. Тому питання забезпечення інноваційного розвитку та пошуку фінансових ресурсів, що сприятимуть впровадженню інновацій набуває все більшої актуальності.

В сучасних умовах для забезпечення належного рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання, потрібно впроваджувати сучасні дієві технології, що сприятиме зміцненню економічної безпеки і підвищенню конкурентоспроможності підприємств, як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку.

Найбільший вплив на спроможність підприємства бути конкурентним, мають наступні фактори:

1) відсутність сучасної матеріально-технічної бази, особливо аграрний та переробний сектор промисловості характеризуються значним відсотком фізично та морально застарілого обладнання;

2) брак висококваліфікованих фахівців, здатних впроваджувати інновації на підприємстві;

3) для ефективного впровадження інноваційних технологій необхідна розробка відповідної інноваційної стратегії та її поступове впровадження на підприємстві;

4) впровадження інноваційних технологій потребує значних фінансових ресурсів, що спонукає підприємства до залучення інвестицій та кредитів.

Виділені фактори безпосередньо взаємопов'язані між собою. Так, інноваційний розвиток підприємства безпосередньо пов'язаний зі зростанням рівня його інноваційного потенціалу.

Дослідження показують, що впровадження інновацій має безпосередній вплив на рівень економічної безпеки підприємств, що проявляється через їх інноваційну активність, інноваційний розвиток, а також ризики та загрози інноваційній діяльності.(Рис. 1.1).

Рис 1.1. Чинники інноваційної складової економічної безпеки підприємства

Інноваційні технології дозволяють підприємствам зменшувати ризики, підвищувати ефективність роботи та адаптуватися до швидких змін ринку.

До основних аспектів їхнього впливу можна віднести:

1. Автоматизація бізнес-процесів:

- Використання ERP-систем для управління ресурсами.
- Автоматизація облікових та фінансових операцій.
- Зменшення людського фактора, що мінімізує ризики помилок.

2. Інформаційні технології та кібербезпека:

- Захист конфіденційних даних за допомогою шифрування та систем безпеки.
- Моніторинг кіберзагроз та впровадження антивірусних програм.
- Використання блокчейн-технологій для прозорості транзакцій.

3. Аналіз даних і штучний інтелект

- Прогнозування ринкових трендів і виявлення ризиків через Big Data.
- Оптимізація процесів виробництва за допомогою машинного навчання.
- Застосування AI для аналізу поведінки клієнтів і підвищення лояльності.

4. Цифрові платформи та електронна комерція:

- Розширення каналів збуту та географії ринку через онлайн-продажі.
- Використання CRM-систем для управління відносинами з клієнтами.

Ефективне впровадження інноваційних технологій може створити значні стратегічні переваги в найбільш конкурентоспроможних галузях.

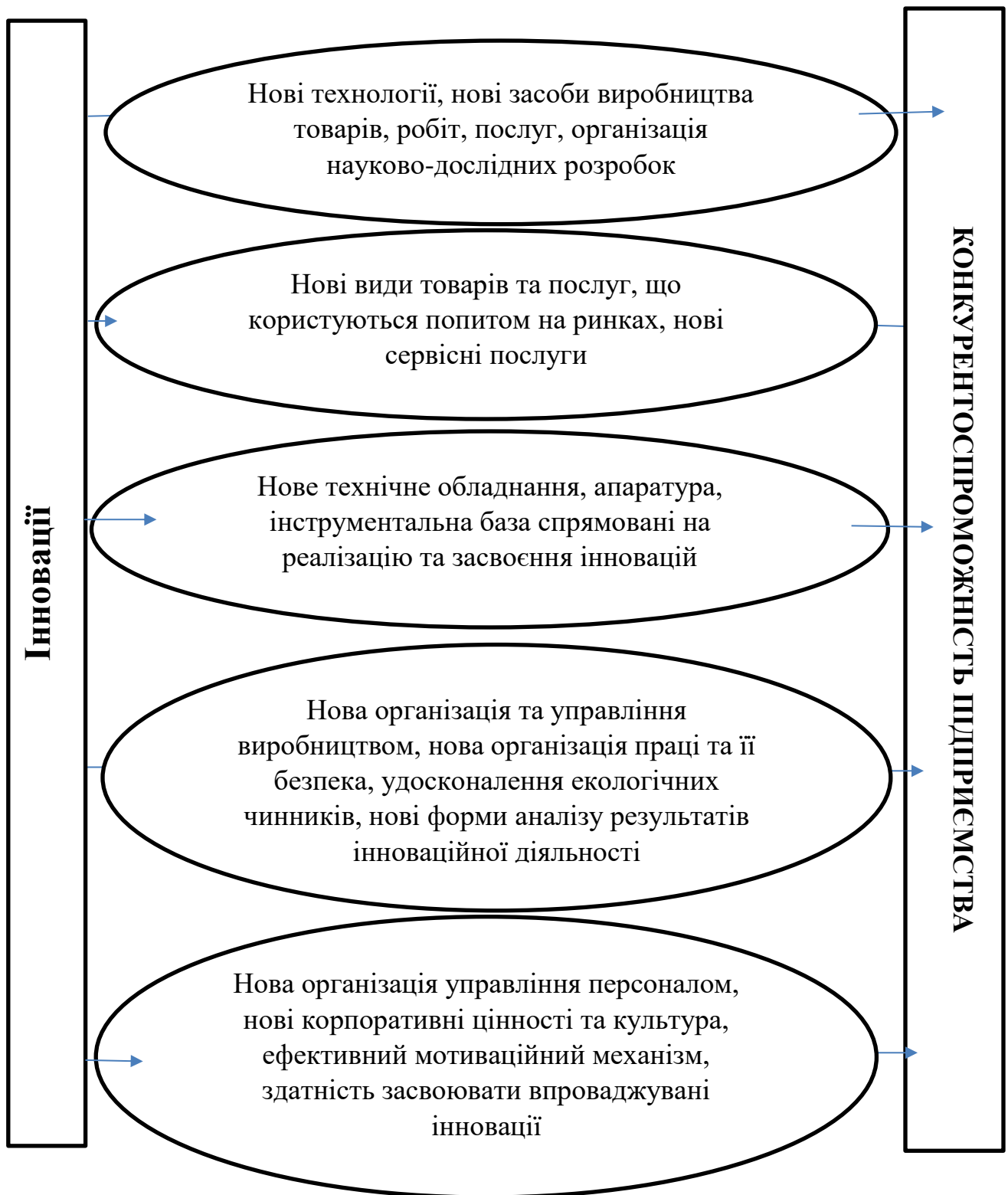

Рис. 1.2. Вплив інновацій на формування конкурентоспроможності підприємства

Впровадження інноваційних технологій забезпечує:

- Зниження витрат через оптимізацію виробництва та логістики.

- Підвищення якості продукції завдяки новим методам контролю.
- Прискорення адаптації до змін через цифрові інструменти управління.
- Розширення ринкових можливостей, включаючи вихід на міжнародні ринки.

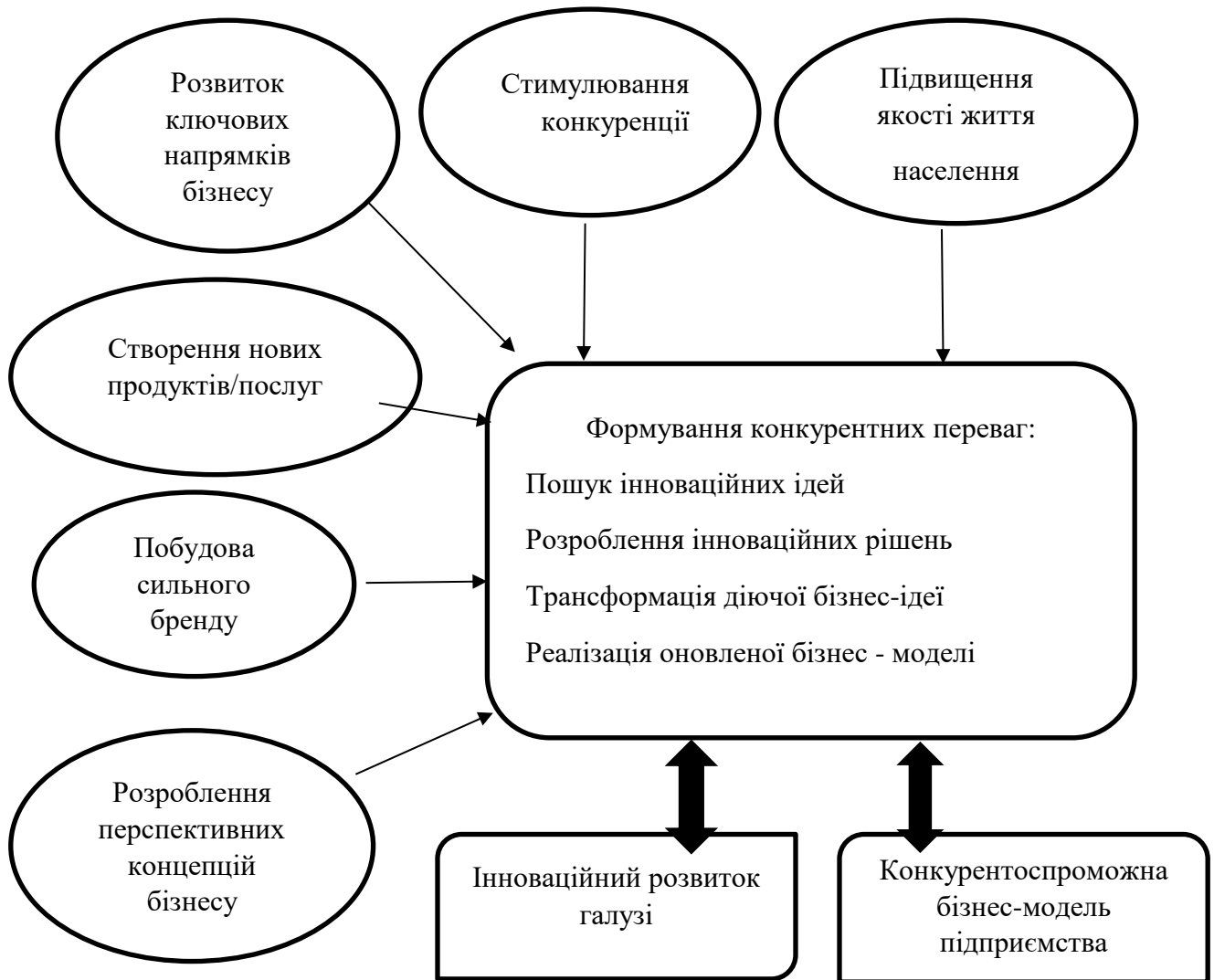

Рис. 1.3. Переваги від впровадження інноваційних технологій у діяльність підприємства

Щоб розвинути конкурентну перевагу, щоб утримати існуючих клієнтів і залучити нових клієнтів на кожному етапі свого розвитку, підприємства повинні трансформувати різні компоненти своєї бізнес-моделі до зовнішніх умов середовища, шукаючи та впроваджуючи інновації, а також збільшуючи свою інноваційну діяльність. Основні переваги від впровадження інноваційних технологій у діяльність підприємств наведено на рис. 1.3.

Правильно обрані інноваційні технології - це основа реалізації інноваційного розвитку, успішної інноваційної діяльності та фактор довгострокової конкурентоспроможності.

Інноваційний розвиток - це бізнес-процес, який ґрунтується на безперервному пошуку та використанні нових шляхів і сфер реалізації потенціалу підприємства в умовах, що змінюються.

Інноваційний розвиток - це складний і тривалий процес інноваційних перетворень на підприємстві, який включає в себе комплекс цілей і запланованих заходів, систему мотивації та методів фінансування, з іншого боку, це логічно і послідовно реалізований процес конкретних заходів щодо проведення наукових досліджень і розробок. Для того, щоб забезпечити ефективний інноваційний розвиток, необхідно чітко дотримуватися механізму його формування.(рис. 1.4.)

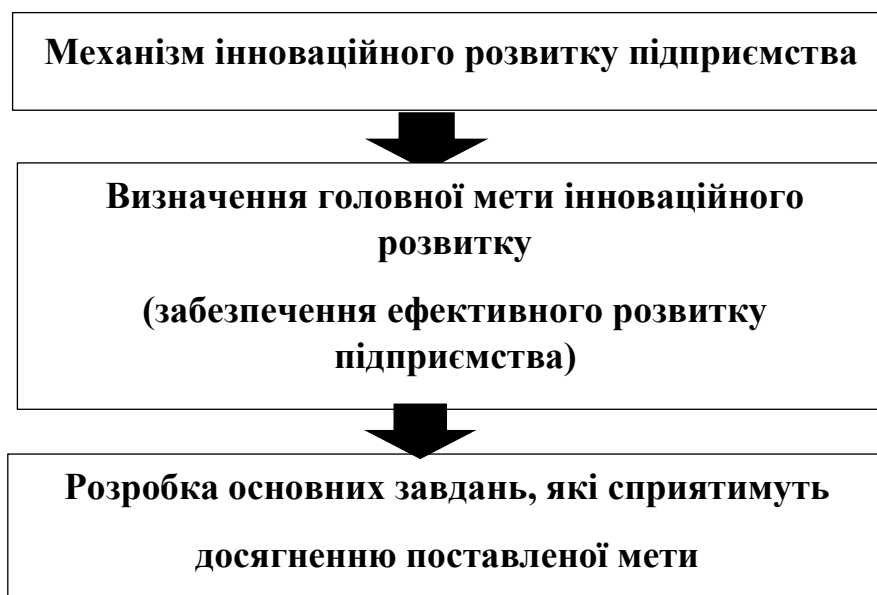

Рис 1.4. Механізм інноваційного розвитку підприємства

Хоча інновації відкривають нові можливості, вони також створюють певні виклики:

- Високі початкові інвестиції в обладнання та навчання персоналу.
- Ризик технічних збоїв або недосконалості нових технологій.
- Потреба в постійному оновленні знань через швидкий розвиток технологій.
- Залежність від зовнішніх постачальників програмного забезпечення або обладнання.

Інноваційні технології є важливим інструментом забезпечення економічної безпеки підприємства. Їх ефективне використання дозволяє підвищити конкурентоспроможність, зменшити ризики та забезпечити сталий розвиток навіть у нестабільних умовах. Для досягнення успіху необхідно інтегрувати інновації у всі аспекти діяльності підприємства, одночасно забезпечуючи належний рівень управління ризиками.

Рекомендації щодо впровадження інновацій для підвищення економічної безпеки

1. Розробка інноваційної стратегії з урахуванням довгострокових цілей.

2. Навчання персоналу для ефективного використання нових технологій.
3. Моніторинг та управління ризиками через системи контролю та аудиту.
4. Інвестування у кібербезпеку для захисту інформаційних ресурсів.
5. Побудова партнерських відносин з постачальниками інноваційних рішень.

1.3. Поняття інноваційної стратегії підприємства

Сучасне бізнес-середовище характеризується швидкими змінами, глобалізацією ринків та високим рівнем конкуренції. Для того, щоб залишатися конкурентоспроможними, підприємства повинні впроваджувати інновації, які забезпечують їм адаптацію до нових умов.

Інноваційна стратегія є ключовим інструментом для досягнення цих цілей, оскільки вона визначає напрямки розвитку підприємства через впровадження нових ідей, технологій та продуктів.

За своїм змістом інноваційна стратегія враховує основні процеси на підприємстві та в його зовнішньому середовищі, можливості зростання інноваційного потенціалу підприємства.

Інновації — це процес створення нових ідей, продуктів, технологій чи процесів, які приносять цінність для споживачів або підвищують ефективність діяльності підприємства.

Інноваційні стратегії зосереджені на впровадженні нововведень для забезпечення стійкого розвитку та зміцнення конкурентних позицій підприємства.

Інноваційна стратегія підприємства — це комплекс довгострокових дій, спрямованих на дослідження, розробку та впровадження інновацій для досягнення стратегічних цілей. Вона включає планування, реалізацію та оцінку ефективності нових ідей, технологій або рішень у рамках загальної бізнес-стратегії.

Існує кілька класифікацій інноваційних стратегій залежно від цілей, масштабів та підходів:

1. Оборонна стратегія: орієнтована на збереження існуючих позицій підприємства на ринку через впровадження поступових покращень продуктів або процесів.
2. Наступальна стратегія: передбачає активне дослідження та розробку інновацій, що випереджають конкурентів.
3. Імітаційна стратегія: зосереджена на адаптації вже існуючих інновацій, які довели свою ефективність на ринку.
4. Нішова стратегія: спрямована на розробку унікальних інновацій для вузького сегмента ринку.

Процес формування інноваційної стратегії складається з кількох етапів:

1. Аналіз зовнішнього середовища: оцінка ринкових тенденцій, діяльності конкурентів, технологічних змін.
2. Оцінка внутрішнього потенціалу: аналіз ресурсів, компетенцій та готовності підприємства до змін.
3. Визначення цілей: постановка коротко- та довгострокових цілей інноваційної діяльності.
4. Розробка плану дій: формування конкретних заходів та проектів.
5. Реалізація стратегії: впровадження запланованих інновацій.
6. Моніторинг і контроль: оцінка результатів та корекція стратегії за потреби.

Переваги впровадження інноваційної стратегії:

- Підвищення конкурентоспроможності: завдяки унікальним продуктам і технологіям.
- Зростання ефективності: оптимізація процесів та зниження витрат.
- Розширення ринкових можливостей: вихід на нові сегменти ринку або регіони.
- Покращення репутації: підприємство стає впізнаваним як інноваційний лідер.

Інноваційні стратегії є також однією зі складових економічної стратегії і в цьому контексті можуть розглядатися як набір правил, методів і засобів пошуку найкращих перспективних для підприємства напрямів розвитку науково-технічних досліджень, ресурсної політики для їх реалізації.

В основі розроблення інноваційної стратегії лежать такі підходи:

- визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, виходячи з цілей і завдань базових стратегій підприємства;
- скорочення кількості рівнів в управлінні з метою прискорення процесу «дослідження – виробництво – збут»;
- максимальне скорочення строків розроблення інноваційних проектів і впровадження нововведень, використовуючи певні принципи організації роботи: паралельне та інтегральне вирішення інноваційних завдань.

Прийняття інноваційної стратегії здійснюється на вищому рівні керівництва підприємством й управління службою НДДКР. Вище керівництво встановлює орієнтири для керівників служб НДДКР, які вони використовують для визначення локальних цілей і стратегій, приймають рішення відносно обсягу, інтенсивності роботи, характеру використання одержаних результатів. На рис. 1.5 показано структуру забезпечення інноваційної стратегії.

Рис 1.5. Структур забезпечення інноваційної стратегії на підприємстві

Інфраструктура є важливим чинником, що забезпечує розроблення стратегії та її логічне завершення. Якщо не вистачає ресурсів, кваліфікації менеджерів, відповідної організаційної структури, інноваційна стратегія не може бути реалізована.

Інноваційні стратегії мають наступне значення для системи економічної безпеки підприємства: прискорюють постійний розвиток підприємства в умовах ринку; забезпечують переваги в конкуренції на основі лідерства в технології, якості продукції, послуг; визначають позицію на ринку, набір основних товарних ліній; сприяють лідерству в цінах; створюють основу для суспільного визнання та іміджу підприємства.

З іншого боку, інноваційні стратегії створюють для проектного, корпоративного, інноваційного управління складні умови, серед них, зокрема: підвищений рівень невизначеності кінцевих результатів за строками, витратами, якістю й ефективністю, що потребує розвитку такої специфічної функції, як управління інноваційними ризиками; підвищення інвестиційних ризиків проектів і особливо довгострокових, що потребує пошуку більш ризикових інверторів; збільшення потоку змін на підприємстві; реалізація будь-якої інноваційної стратегії пов'язана з неминучістю перебудови

(реструктуризації) підприємства, оскільки зміна в системі будь-якого елементу веде до змін стану всіх інших.

Розв'язання цих та інших проблем потребує від інноваційного менеджменту поєднання інтересів і узгодженості рішень стратегічного, науково-технічного, маркетингового, виробничого напрямів, що забезпечить координацію й ефективність дій.

Реальна практика розроблення інноваційних стратегій складна, бо за своєю сутністю будь-які стратегічні заходи, що їх проводять підприємства, як уже зазначалось, мають інноваційний характер, адже вони до певної міри ґрунтуються на нововведеннях.

Управління інноваціями зачіпає як концептуально-підприємницькі, так і організаційно-процедурні аспекти стратегічного розвитку підприємства і, таким чином, реалізує свою функцію через підсистеми загального стратегічного управління.

Висновки до розділу 1

У результаті дослідження теми було встановлено, що інноваційна стратегія є одним із ключових елементів успішного розвитку сучасного підприємства. У сучасних умовах глобалізації, динамічних змін ринку та зростання конкуренції впровадження інноваційних підходів стає не лише інструментом підвищення ефективності, але й основним засобом забезпечення економічної безпеки підприємства.

Інноваційна стратегія визначає напрями розвитку підприємства, спрямовані на впровадження новітніх технологій, удосконалення виробничих процесів, створення конкурентних продуктів і послуг. Ця стратегія дозволяє адаптуватися до змін зовнішнього середовища, знижувати ризики втрати ринкових позицій і забезпечувати стійкий економічний розвиток.

Впровадження інноваційних технологій сприяє підвищенню ефективності виробництва, зниженню витрат, оптимізації бізнес-процесів та поліпшенню управління ресурсами. Такі технології допомагають підприємствам знижувати ризики, пов'язані з шахрайством, техногенними загрозами, кіберзлочинністю та нестабільністю ринкових умов.

Інновації дозволяють підприємствам не лише залишатися конкурентоспроможними, а й формувати нові ринки. Застосування сучасних цифрових рішень, таких як автоматизація процесів, використання штучного інтелекту, аналіз великих даних і блокчейн, стає важливим чинником економічної безпеки, забезпечуючи прозорість та контроль діяльності підприємства.

Інноваційна стратегія забезпечує гармонійне поєднання інтересів усіх учасників підприємницької діяльності, мінімізує негативний вплив зовнішніх і внутрішніх загроз, а також підвищує стійкість підприємства до кризових ситуацій. Успішна реалізація інноваційної стратегії сприяє зміцненню довгострокових позицій підприємства.

Для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно формувати довгострокові інноваційні стратегії, які базуються на аналізі ринку, оцінці ризиків і постійному вдосконаленні. Синергія між стратегічним управлінням і впровадженням інновацій є ключовим чинником для стабільного розвитку підприємства.

Таким чином, інноваційна стратегія та використання інноваційних технологій відіграють вирішальну роль у зміцненні економічної безпеки підприємства. У сучасних умовах їх впровадження стає не просто бажаним, а необхідним для забезпечення конкурентоспроможності та стабільності на ринку. Ефективна реалізація інноваційних стратегій дозволить підприємствам забезпечити стійкий розвиток і підвищити рівень захищеності від зовнішніх і внутрішніх загроз.

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»

2.1. Загальний аналіз та фінансово-економічна характеристика ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

Товариство з обмеженою відповідальністю "Вознесенський коньячний завод" знаходиться за адресою: Україна, 56541, Миколаївська обл., Вознесенський р-н, село Бузьке, вулиця Зеленогаївська, будинок 2.

Скорочена назва: ТОВ "ВКЗ". Назва англійською мовою LIMITED COMPANY "VOZNESENSKY COGNAC FACTORY". Код ЄДРПОУ 40404385.

Товариство створено 6 квітня 2016 року. Основний код економічної діяльності - 11.01 Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв. А також: 10.32 Виробництво фруктових і овочевих соків

- 11.02 Виробництво виноградних вин
- 11.03 Виробництво сидру та інших плодово-ягідних вин
- 11.04 Виробництво інших недистильованих напоїв із зброджуваних продуктів
- 46.34 Оптова торгівля напоями та інші.

Розмір статутного капіталу – 7 100 000,00 грн. Організаційно-правова форма - Товариство з обмеженою відповідальністю. Органи управління юридичною особою: Вищий орган управління - Загальні збори учасників; Виконавчий орган – Директор. Частка держави в підприємстві згідно з реєстром Фонду держмайна України – 0%.

Товариство має одинадцять ліцензій, серед яких: право експорту та імпорту спирту етилового, коньячного і плодового, а також на виробництво алкогольних напоїв та на імпорт алкогольних напоїв, виробництво спирту коньячного і плодового.

Територія заводу - 5,3 га. Загальна потужність перекурки - 2,4 млн літрів абсолютного алкоголю. Відділення для дубових бочок розраховане на 333 тисячі літрів.

На підприємстві є декілька видів виробництв, забезпечених необхідним технологічним обладнанням і механізмами, з наступними можливостями і видами робіт:

- первинне виноробство (переробка винограду, виробництво виноматеріалів для вин, коньячних виноматеріалів);
- первинне плодове виноробство (переробка плодів і ягід, виробництво плодових виноматеріалів);
- коньячне виробництво повного циклу (дистиляція коньячних виноматеріалів, витримка коньячних спиртів, купажування);
- дистиляція плодових матеріалів, витримка плодових спиртів;
- вторинне виноробство (розлив тихих вин, розлив коньяків, розлив плодових бренді і алкогольних напоїв);
- виробництво неосвітленого концентрованого яблучного або виноградного соку.

Підприємство займається і переробкою винограду: стаціонарне закрите будівля включає три лінії з дробильними установками, гребеневиділітелями, пневматичними пресами, ємностями і фільтр-пресами потужністю 8000 тон винограду в сезон.

Для виробництва міцних напоїв на основі дистиляції на підприємстві працюють 3 три установки:

- блок з потужністю 1000 л. абсолютного алкоголю на добу;
- блок з потужністю 250 літрів абсолютного алкоголю на добу;
- блок з потужністю 12000 літрів абсолютного алкоголю на добу.

Загальна потужність виробництва складає 2,02 млн л абсолютного алкоголю в сезон (жовтень – березень). При продовженні дистиляційного періоду, обсяг збільшується пропорційно.

Для витримки продукції є відділення виробництва вина в дубових бочках, яке розраховане на 333 тис. л. ємності для 3,36 млн. л. Для переробки фруктів працює лінія обладнання переробки яблук (F1-ttwec ТМ) – 8,6 тис т в сезон (вакуум – випаровувач з аромоуловлювачем на 3 тис л на годину, а парк зберігання становить – 1,99 млн л).

Виробництво брендів у пляшках включає:

– 3 лінії розливу брендів в пляшки 0,25-0,5 л. продуктивністю 3 тис. пляшок на годину;

– 1 лінія розливу вина в пляшки 0,5-0,7-0,75 л. продуктивністю 3 тис. пляшок на годину;

– сувенірна лінія – 300 пляшок в годину.

Річна потужність розливу підприємства одну зміну становить 6,3 млн. л коньяку і 2,9 млн. л вина (без урахування сувенірного цеху).

Фінансово-економічна характеристика підприємства приведена на основі розрахунку фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод» за 2021-2022 роки за методикою, яка наведена у навчальному посібнику з економічного аналізу підприємства, та відображена в табл 2.1.

Таблиця 2.1. Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	20945,9	26 724,2	5 778,3	27,56
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	18177,6	21 212,1	3 034,5	16,73

Адміністративні витрати, тис. грн.	-	-	-	-
Інші операційні витрати, тис. грн.	2533,1	3 866,2	1 333,1	52,54
Валовий прибуток, тис. грн.	2768,3	5512,1	2 743,8	99,16
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	20710,7	25078,3	4 367,6	5,10
Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	98,87	93,84	-5,03	-21,09
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн. в т.ч.:	187,2	132,6	-54,6	-29,17
- від основної операційної діяльності	2768,3	5512,1	2 743,8	99,16
- від іншої операційної діяльності	-2533,1	-3 866,2	-1 333,1	52,54
- від фінансової діяльності	-	-	-	-
- від іншої діяльності	-48	-1 513,3	-1465,3	30,5р.
Податок на прибуток, тис. грн.	33,70	23,90	-9,80	-29,08
Чистий прибуток, тис. грн.	153,50	108,7	-44,80	-29,20
Матеріальні витрати, тис. грн.	19322,80	23691,7	4368,90	22,61
Матеріаловіддача, грн.	1,084	1,128	0,044	4,06
Матеріаломісткість продукції, грн.	0,923	0,887	-0,036	-3,90
Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб.	28	27	1	-4,00
Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	748067,86	989785,18	241717,32	32,31
Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис. грн.	1581,8	1986,0	404,2	25,56
Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	56492,90	73555,72	17061,82	30,20
Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис. грн.	13569,9	13681,75	111,85	0,82
Фондовіддача, грн.	1,54	1,95	0,41	26,54
- по продукції				
- по прибутку	0,20	0,40	0,20	100
Фондорентабельність, %	1,13	0,79	0,34	x
Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	34641,45	51013,20	16 371,75	47,24

Продовження табл. 2.1

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	0,60	0,52	-0,08	-13,33
Рентабельність продукції, %	15,22	25,99	10,86	х
Рентабельність виробництва, %	0,388	0,205	-0,183	х
Середня річна сума дебіторської заборгованості	2743,90	3025,65	281,75	10,27
Середня річна сума кредиторської заборгованості	22801,05	18061,85	-4739,20	20,79
Коефіцієнти ліквідності балансу				
- коефіцієнт поточної ліквідності	1,036	1,067	0,031	х
- коефіцієнт швидкої ліквідності	0,170	0,385	0,214	х
- коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,002	0,000	х

* Розраховано на підставі фінансової та статистичної звітності підприємства

Дослідження показників табл. 2.1 показало, що у 2022 р. в порівнянні з 2021 р. на підприємстві спостерігається нестійка тенденція їх зміни, а деяких – погіршення, що негативно впливає на результативність його діяльності, а саме : - чистий дохід від реалізації продукції має тенденцію до зростання на 5778,3 тис.грн. або 27,56%, при зростанні собівартості реалізованої продукції на 3034,5 тис.грн або 16,73%.

– тенденцію до зростання мають й інші операційні витрати на 1333,1 тис.грн або 52,54%, Підприємство не має у фінансової звітності величини адміністративних та витрат на збут; – витрати на 1 грн реалізованої продукції зменшуються на 5,03 коп або 21,09%, що є позитивною тенденцією в діяльності підприємства; – аналіз формування фінансових результатів до оподаткування підприємства показав, що прибуток від діяльності зменшився на 54,6 тис.грн. або 29,17% за рахунок збільшення збитку від іншої операційної діяльності на 1333,1 тис.грн. або на 52,54% та від іншої діяльності – на 1465,3 тис.грн. або на 30,5 разів;

– дослідження показників рентабельності та їх зміни показало, що рентабельність виробництва зменшилась на 0,183% пункту, що є негативним, а рентабельність продукції зросла – на 10,86% пункту; – аналіз використання ресурсів підприємства показав, що покращилось використання більшості ресурсів підприємства: фондівдача по продукції збільшилась на 0,41 грн/грн або на 26,54%, фондівдача по прибутку збільшилась на 0,20 грн./грн. або на 100%, спостерігається збільшення продуктивності праці на 241717,32 грн або 32,31%, збільшення матеріаловіддачі на 0,044 грн/грн або 4,06% при зменшенні матеріаломісткості на 0,036 грн/грн або на 3,9%, але зменшення оборотності оборотних коштів на 0,08 обороту або на 13,33%, що негативно впливає на фінансовий стан;

– оцінка ліквідності активів та пасивів балансу показала, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, що негативно впливає на його фінансовий стан та платоспроможність. Такі зміни підтверджують неплатоспроможність підприємства та низку ліквідність його активів.

Аналіз доходів підприємства від усіх видів його діяльності спрямований на оцінку їх складу, структури та динаміки. Для вирішення цих завдань складається аналітична табл. 2.1.

Таблиця 2.1. - Аналіз динаміки та структури доходів підприємства

№	Показники	Код рядка ф. №2	Попередній рік.		Звітний рік		Відхилення	
			Сума тис.грн	Структура %	Сума тис.грн	Структура %	Сума тис.грн	%пунктів
	А	1	2	3	4	5	6	7
Операційна діяльність								
1.	Чистий дохід від реалізації продукції	2000	20945,9	100	26724,2	100	5778,3	-
2.	Інші операційні доходи	2120	х	х	х	х	х	х
	Всього доходи операційної діяльності	х	20945,9	100	26724,2	100	5778,3	-

Продовження табл 2.2

Інвестиційна, фінансова та інша діяльність								
3.	Дохід від участі в капіталі		-	-	-	-	-	-
4.	Інші фінансові доходи		-	-	-	-	-	-
5.	Інші доходи		-	-	-	-	-	-
	Всього доходів		-	-	-	-	-	-
	Разом по підприємству		20 945,9	100,0	26 724,2	100,0	5 778,3	x

Дані табл. 2.1 свідчать, що найбільшу частку в доходах підприємства складає операційна діяльність – 100%. В складі операційної діяльності виділяється тільки чистий дохід від реалізації продукції підприємства, який збільшився на 5778,3 тис.грн або 27,56%.

Інвестиційна, фінансова та інша діяльність підприємства представлені іншими доходами, але підприємство за 2021-2022 рр. не мало таких видів доходів діяльності підприємства.

Відповідно до цих напрямів діяльності прибуток (збиток) до оподаткування розраховується як різниця між відповідними доходами і витратами. На основі розрахунків, виконаних в табл. 2.1 і 2.2 в табл. 2.3 наведена послідовність формування фінансових результатів (прибутку або збитку) до оподаткування.

Таблиця 2.3. - Формування прибутку підприємства

Показники	Попередній рік		Звітний рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%
Прибуток (збиток) від основної операційної діяльності (від реалізації продукції, робіт, послуг)	2768,3	1478,79	5512,1	4156,93
Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	-2533,1	-1353,15	-3866,2	-2915,68
Прибуток (збиток) від операційної діяльності (р.1 + р.2)	235,2	125,64	1645,9	1241,25

Прибуток (збиток) від інвестиційної діяльності	-	-	-	-
Прибуток (збиток) від фінансової діяльності	-	-	-	-
Прибуток (збиток) від іншої діяльності	-48,0	-25,64	-1513,3	-1141,25
Фінансовий результат до оподаткування	187,2	100,0	132,6	100
Витрати з податку на прибуток	33,7	x	23,9	x
Чистий прибуток (збиток)	153,5	x	108,7	x

На підставі табл. 2.3 ми можемо зробити наступні висновки:

1. Прибуток від основної операційної діяльності (від реалізації продукції, робіт, послуг) значно збільшився з 2768,3 тис.грн до 5512,1 тис. грн., це свідчить про те, що підприємство успішно веде свою основну діяльність та генерує більше прибутку від продажу продукції.

2. Збиток від іншої операційної діяльності також збільшився на 52,54% з 2533,1 тис. грн до 3866,2 тис. грн, що негативно характеризує іншу операційну діяльність підприємство та негативно вплинуло на загальний фінансовий результат до оподаткування.

Загалом, дані табл. 2.3 свідчать про те, що підприємство успішно веде лише свою основну діяльність та генерує прибуток, але водночас має з результативністю інших видів діяльності.

Величина прибутку від операційної діяльності – це основна складова фінансових результатів. Вони є основою факторного аналізу операційного прибутку, результати якого оформлюють у відповідній табл. 2.4.

Таблиця 2.4.- Динаміка фінансових результатів від операційної діяльності

Показники	Попередній рік, тис.грн	Звітний рік, тис.грн	Відхилення	
			Абсолютне, , тис.грн	Відносне, %
А	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20945,90	26724,20	5778,30	27,56

Продовження табл 2.4.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18177,60	21212,10	3034,50	16,73
Валовий прибуток (збиток)	2768,30	5512,10	2743,80	99,16
Інші операційні доходи	x	x	x	x
Адміністративні витрати	x	x	x	x
Витрати на збут	x	x	x	x
Інші операційні витрати	2533,10	3866,20	1333,10	52,54
Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)				
Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	-2533,10	-3866,20	-1333,10	52,54
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	235,2	125,64	-109,56	-46,58

На підставі табл. 2.4 ми можемо зробити наступні висновки:

1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився на 27,56%, а собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – на 16.73%.

2. Валовий прибуток (збиток) збільшився на 99,16%, що пов'язано з більшими темпами зростання чистого доходу ніж собівартості, що є позитивним.

4. Прибуток від операційної діяльності зменшився на 46,58% з 235,2 тис. грн до 125,64 тис. грн., що пов'язано зі збитковою іншою операційною діяльністю підприємства. Це може бути пов'язано зі збільшенням прибутку (збитку) від іншої операційної діяльності, незважаючи на зменшення валового прибутку.

Розрахунок рентабельності реалізованої продукції підприємства наведено в табл. 2.5. Дослідження показників рентабельності продукції в табл. 2.5 та їх зміни показало, що рентабельність продукції зросла – на 10,86% пункту, що є позитивною тенденцією результативності операційної діяльності підприємства та формує прибуток від основної операційної діяльності.

Таблиця 2.5. - Показники рентабельності реалізованої продукції

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			Абсолютне, %	Відносне, %
А	1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	20945,90	26724,20	5778,30	27,56
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	18177,60	21212,10	3034,50	16,73
Валовий прибуток (збиток), тис.грн.	2768,30	5512,10	2743,80	99,16
Рентабельність реалізованої продукції, %	15,22	25,99	10,86	x

Рентабельність виробництва – найбільш узагальнюючий показник його діяльності. В ньому синтезуються всі фактори виробництва і реалізації продукції, оборотність господарських коштів.

Методика розрахунку рентабельності виробництва, аналіз її динаміки наведені в табл. 2.6. Дослідження показників рентабельності виробництва та їх зміни в табл. 2.6 показало, що рентабельність виробництва зменшилась на 0,183% пункту, що є негативним, а рентабельність продукції зросла – на 10,86% пункту, що є негативною тенденцією результативності основної операційної діяльності – виробництва продукції підприємства.

Таблиця 2.6. - Аналіз рентабельності виробництва

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення, %пунктів
А	1	2	3
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис.грн	187,20	132,60	-54,60
Середня вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	13569,9	13681,75	111,85
Середня вартість оборотних активів, які вкладено в оборотний капітал, тис.грн	34641,45	51013,20	16371,75
Рентабельність виробництва (виробничих засобів), %	0,338	0,205	-0,183

2.2. Діагностика стану економічної безпеки підприємства ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

Агропереробна галузь має важливу базову складову – сільськогосподарське виробництвом. У своїй діяльності досліджуване товариство керується різними законодавчими актами, положеннями та внутрішніми стандартами для збереження стану системи економічної безпеки, такими як:

- Положення про службу безпеки; Положення про комерційну таємницю;
- Інструкція по роботі з конфіденційною інформацією для керівника, фахівців і технічного персоналу;
- Інструкція з інженерно-технічної безпеки та захисту інформації;
- Інструкція про порядок роботи з торговими представниками, покупцями.

Основними напрямками діяльності по забезпеченню економічної безпеки є:

- інформаційно-аналітичні дослідження і прогнози оцінок безпеки;
- забезпечення безпеки персоналу;
- створення умов збереження та фізичного захисту матеріальних і фінансових засобів та об'єктів;
- забезпечення безпеки інформаційних ресурсів.

Дослідження стану економічної безпеки підприємства на сучасному етапі є неможливим без дослідження не лише внутрішнього, але й зовнішнього середовища, на яке значно впливає галузева специфіка його діяльності, бо саме вона визначає сукупність зовнішніх факторів, під впливом яких формується рівень економічної безпеки підприємства.

До особливостей, що впливають на рівень економічної безпеки ТОВ «Вознесенський коньячний завод», можна віднести: біологічний характер виробництва, необхідність залучення у виробництво природних ресурсів,

безпосередній зв'язок з функціонуванням сільських територій та їх інфраструктурою, короткий термін зберігання окремих видів сільськогосподарської продукції та інше. Крім того, потрібно враховувати такі особливості сільськогосподарського виробництва, як нестабільний фінансовий стан галузі, низьку прибутковість аграрного виробництва, високу вартість залученого капіталу, високі ризики у рослинництві тощо.

Основні види ризиків та внутрішні і зовнішні загрози для економічної безпеки товариства наведено в табл. 2.7

Таблиця 2.7

Ризики економічної безпеки ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

Види ризиків	Характеристика ризику
Технологічні ризики	Характеризують негативний вплив матеріально-технічної бази АПК на якість і конкурентоспроможність продукції, на формування системи управління якістю з точки зору вимог до безпеки виробленої продукції.
Соціальні ризики	Являють собою ймовірність отримання збитків від фінансової діяльності внаслідок низького рівня розвитку сільської та деградації людського потенціалу.
Екологічні ризики	Дають можливість оцінити ймовірність втрати доходу за рахунок впливу екологічних факторів
Фінансово-економічні ризики	Характеризують зниження доходу внаслідок відсутності доступності до кредитних ресурсів, високого рівня корупції при розподілі фінансових ресурсів на виконання різного роду програм, спрямованих на забезпечення стійкості АПК, відсутності податкових пільг, підвищення податкового тягаря, низьку зацікавленість місцевої влади в реалізації механізмів державно-приватного партнерства.
Агроекологічні ризики	Оцінюють ймовірність отримання збитку в результаті несприятливих природно-кліматичних умов на окремо взятій території.
Виробничі ризики	Характеризують ймовірність втрати частини виробленої продукції внаслідок її псування; не дотримання ефекту масштабу виробництва, а

	також через неможливість забезпечити достатній рівень виробництва найважливіших видів продуктів.
Політично-військові ризики	Являють собою ризики, пов'язані зі змінами в правовому полі держави, а також ризики, пов'язані з військовими діями на території держави або в безпосередній близькості від неї.

Одним із важливих питань проведеного дослідження є встановлення критеріїв економічної безпеки.

Критерій економічної безпеки – це кількісне або якісне порогове значення того чи іншого показника, за яким здійснюється оцінювання рівня економічної безпеки товариства. Основні вимоги, яким повинні відповідати критерії, що характеризують економічну безпеку ТОВ «Вознесенський коньячний завод»:

- віддзеркалювати результати діяльності товариства;
- відображати головну мету функціонування підприємства;
- забезпечувати ефективний відтворювальний процес аграрно-переробного виробництва;
- давати можливість достовірно оцінювати рівень економічної безпеки агропереробної галузі в цілому та кожної її складової частини окремо.

Забезпечення економічної безпеки є однією із головних складових успішного ведення господарської діяльності.

2.3. Дослідження системи інноваційних технологій та інноваційної діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

ТОВ «Вознесенський коньячний завод» є одним із провідних підприємств України в галузі виробництва коньяків. Його діяльність базується на багаторічному досвіді, високих стандартах якості та постійному впровадженні

інноваційних технологій. У сучасному бізнес-середовищі, де конкуренція посилюється, інноваційна діяльність стає ключовим фактором для досягнення стійкого розвитку підприємств.

При проходженні переддипломної практики на досліджуваному підприємстві, була також вивчена наявна система інноваційних технологій та інноваційної діяльності даного суб'єкта господарювання. Далі по тексту приведені основні інноваційні технології, які впроваджує ТОВ «Вознесенський коньячний завод» в своєму виробничому, маркетинговому та адміністративному секторі.

1. Впровадження автоматизованих систем управління

Для підвищення ефективності виробництва на заводі впроваджено сучасні автоматизовані системи управління процесами. Вони дозволяють:

- Зменшити втрати сировини.
- Контролювати якість продукції на кожному етапі.
- Оптимізувати витрати енергоносіїв.

2. Використання інноваційного обладнання

У виробничих процесах застосовуються сучасні перегонні апарати та ємності для витримки коньячних спиртів із спеціальних сплавів, які забезпечують ідеальні умови для старіння напою.

3. Екологічні інновації

У рамках екологічної політики підприємство:

- Використовує системи повторного використання води.
- Впроваджує технології утилізації відходів.
- Переходить на відновлювані джерела енергії (сонячні батареї та біопаливо).

4. Розробка нових продуктів

Інновації стосуються не лише процесів, а й кінцевого продукту. Завод активно експериментує з новими видами коньяків, додаючи унікальні аромати, що відображають місцеву культуру та традиції.

ТОВ «Вознесенський коньячний завод» намагається також проводити організацію інноваційної діяльності шляхом впровадження наступних заходів:

На підприємстві створено спеціальний відділ інновацій, завданням якого є:

- Моніторинг нових технологій у галузі виноробства та коньячного виробництва.
- Розробка і впровадження нових рішень.
- Співпраця з науковими установами для підвищення якості та екологічності продукції.

Щороку підприємство виділяє значну частину бюджету на оновлення обладнання, навчання персоналу та розробку нових продуктів. Це сприяє підтриманню конкурентоспроможності на ринку.

Також ТОВ «Вознесенський коньячний завод» активно співпрацює з профільними університетами для проведення досліджень і впровадження інноваційних рішень.

Завдяки інноваційній діяльності підприємство досягло:

- Збільшення обсягів виробництва на 25% за останні 5 років.
- Розширення асортименту на 15 нових позицій.
- Скорочення викидів CO₂ на 30%.

Висновки до Розділу 2

ТОВ «Вознесенський коньячний завод» заснований у ХХ столітті і спеціалізується на виробництві високоякісного коньяку. Завод має повний цикл виробництва – від переробки винограду до розливу готової продукції. Географія збуту охоплює як внутрішній ринок, так і зовнішні ринки, включаючи країни Європи та Азії.

Основними конкурентними перевагами заводу є:

- Використання місцевої сировини високої якості.
- Збереження традиційних технологій виробництва в поєднанні з сучасними інноваціями.

- Орієнтація на екологічну безпеку та енергозбереження.

У ТОВ «Вознесенський коньячний завод» досить ефективно функціонують фінансовий, виробничий та відділ збуту. Не достатньо розвинені стратегічна та кадрова сторони. Негативний вплив на діяльність підприємства привнесла економічна ситуація, пов'язана з втручанням країни-агресора та запроваджений військовий стан в країні, - особливо на сектори логістики, так як підприємство розташоване в Миколаївській прифронтовій області, та сектор реалізації, - тому що втрачена дуже значна кількість кінцевого споживача.

Зниження чистого прибутку та показників рентабельності підприємства чітко вказує, що необхідно активізувати інноваційний і творчий потенціал менеджменту для того, щоб забезпечити ефективний рівень прибутковості. На поточний момент спостерігається повільна фінансова деградація ТОВ «Вознесенський коньячний завод».

Найбільший вплив на діяльність підприємства здійснюють політичні, соціальні та технологічні фактори, тому більш пильну увагу доцільно приділяти саме їх моніторингу.

Найбільш важливими силами є конкуренція в галузі, яка відзначається не тільки між українськими, а й із зарубіжними виробниками. Слабкою стороною підприємства є не ефективна комунікаційна та PR діяльність, що негативно впливає на інформування споживачів про діяльність та продукцію ТОВ «Вознесенський коньячний завод».

Інноваційній діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод» у більшій мірі перешкоджають такі фактори, як не долік власних коштів, тривалі терміни окупності, нововведень, високий економічний ризик, нестача кваліфікованого персоналу, нерозвиненість інноваційної інфраструктури.

Зроблено висновок, що на ТОВ «Вознесенський коньячний завод» не достатньо ефективно здійснюється впровадження інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.

3.1. Сучасні інформаційні технології для моніторингу та аналізу ризиків

Моніторинг та аналіз ризиків економічної безпеки – це вид управлінської діяльності, який передбачає спостереження за станом, параметрами та характеристиками об'єкта господарювання з метою формування інформаційної бази та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо впливу внутрішніх та зовнішніх загроз та забезпечення ефективної системи боротьби з цими ризиками. Важливим є вибір діапазону моніторингу, оскільки йдеться про обмежений у часі період, який розглядають у поточній площині (години, дні, тижні, декади тощо).

Можна виокремити ключові характеристики моніторингу, а саме: обмеженість щодо періоду здійснення, поточне спрямування, періодичність виконання, інформаційна націленість тощо. Ґрунтуючись на цих характеристиках, можна стверджувати, що моніторинг та аналіз є складовою функції менеджменту та системи економічної безпеки на підприємстві.

Науковою базою здійснення моніторингу економічної безпеки агропереробних підприємств є сукупність методів, прийомів, підходів.

Найпоширенішими підходами моніторингу економічної безпеки підприємств є індикаторний, економіко-математичний, ресурсний, функціональний, прибутковий та інвестиційний, системний. Кожен з перерахованих методів має свої недоліки та переваги. Для отримання найбільш точних результатів потрібно застосовувати декілька підходів для уникнення похибок та точності дослідження.

При здійсненні індикаторного підходу моніторингу економічної безпеки підприємств визначаються поточні, нормальні та граничні індикатори.

Фактична зміна рівня економічної безпеки підприємства подана зміною багатьох функцій та визначається за формулою [42]:

$$\text{Рек.б.} = F(X_i) = b_1f(x_1) + b_2f(x_2) + \dots + b_n f(x_n), (1)$$

де x_1, x_2, x_n – основні показники діяльності підприємства;

$f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_n)$ – локальні функції залежності рівня економічної безпеки від відповідних показників діяльності підприємства;

b_1, b_2, \dots, b_n – питома вага значущості кожного показника для економічної безпеки підприємства

$$(\sum b_i = 1); (2)$$

n – кількість показників.

Враховуючи 11 складових моніторингу економічної безпеки агропереробних підприємств пропонуємо дещо видозмінити формулу, яка запропонована у літературному джерелі [42].

Відповідно до цього формула набуде вигляду:

$$\text{Рек.б.} = F(X_i) = b_1f(I_n) + b_2f(I_z), (3)$$

де x_1, x_2, x_n – основні показники діяльності підприємства;

$f(I_n), f(I_z)$ – локальні функції інтегрального показника залежності рівня економічної безпеки від відповідних показників діяльності підприємства та зовнішнього середовища;

b_1, b_2, \dots, b_n – питома вага значущості кожного показника для економічної безпеки підприємства

Для використання даного підходу всі досліджувані показники мають бути надійними, охоплювати різні періоди дослідження, бути узагальненими та не залежати один від одного.

Ресурсний підхід моніторингу економічної безпеки підприємств на основі дослідження оцінки використання функціональних складових усіх ресурсів бізнесу, зокрема, ресурсів капіталу, ресурсів персоналу, інформаційних та технологічних ресурсів, техніки, обладнання, прав на патенти, ліцензії та квоти.

Функціональний підхід моніторингу економічної безпеки підприємств залежить від основних функціональних цілей економічної безпеки,

визначається на основі сукупних критеріїв експертних рішень, в свою чергу несе суб'єктивну характеристику рівня оцінки безпеки.

При використанні прибуткового підходу моніторингу економічної безпеки підприємств потрібно чистий прибуток порівнювати з мінімально необхідним прибутком для функціонування підприємства в звичайних умовах діяльності.

Інвестиційний підхід показує в основному допоміжну характеристику при моніторингу економічної безпеки, зміна та величина інвестицій не дають повної характеристики стану економічної безпеки.

Системний підхід моніторингу економічної безпеки передбачає дослідження максимальної кількості зв'язків між усіма важливими складовими системами, а також їх взаємодія з об'єктами впливу зовнішнього середовища.

В результаті використання даних підходів моніторингу економічної безпеки підприємств можна виділити чотири рівні:

- стабільний рівень – для функціонування системи економічної безпеки вистачає власних ресурсів, підприємство повністю готове протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам;

- нестабільний рівень – для забезпечення економічної безпеки підприємству не вистачає власних ресурсів, тому використовуються запозичені, система безпеки готова протистояти небезпекам;

- критичний рівень – для забезпечення економічної безпеки нестача як власних так і залучених ресурсів, стан системи під великою загрозою, існує можливість протистояти тільки незначним проблемам;

- кризовий рівень – економічна безпека повністю відсутня, підприємство визнано банкрутом.

Успішний життєвий цикл та конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в сучасних динамічних, жорстких ринкових умовах абсолютно неможливий без впровадження і використання на підприємстві

інтегрованої системи інформаційних технологій для забезпечення економічної безпеки.

Сучасний світ характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, які стали невід'ємною частиною управління економічною безпекою. Глобалізація, цифровізація бізнесу, збільшення обсягів даних та складності економічних процесів створюють нові виклики для організацій. У цьому контексті моніторинг та аналіз ризиків економічної безпеки набувають особливого значення. Інформаційні технології забезпечують можливість швидко реагувати на зміни, виявляти ризики та приймати обґрунтовані рішення.

На сьогодні основний вид найбільш ефективної інформаційної технології для забезпечення економічної безпеки – це система сучасних цифрових технологій та засобів, серед яких провідне місце посідає штучний інтелект.

Штучний інтелект, що почав свій розвиток ще у 1956 році під час знаменитої Дартмутської конференції, організованої Джоном Маккарті, нині визнається як один з ключових напрямків науково-технічного прогресу XXI століття. Штучний інтелект проявляється у різноманітних формах, від базових цифрових інструментів до комплексних систем зі здатністю до мислення та навчання, що підкреслює його значення як важливого елемента в структурі цифрової економіки та як фундаменту для глобальних інвестиційних ініціатив.

Штучний інтелект перетворюється на всеохоплюючий ресурс для аналізу даних, здатний сприяти економічному зростанню та зміцненню безпеки на різних рівнях. Використання штучного інтелекту у підприємницькому секторі виявляється як потенційна панацея для вирішення широкого спектру економічних та фінансових викликів. Він сприяє оптимізації процесів, підвищенню безпеки та зниженню ризиків, впроваджуючи новітні методи аналізу та прийняття рішень, що робить його незамінним інструментом в

системі економічної безпеки підприємства. У сучасній економічній парадигмі вплив штучного інтелекту на бізнес-сектор набуває особливого значення, оскільки дозволяє значно оптимізувати та автоматизувати численні процеси.

Інформаційні технології надають широкі можливості для аналізу великих обсягів даних, автоматизації процесів і виявлення ризиків. Основні напрями використання таких технологій включають:

1. Системи управління інформацією (MIS)

MIS (Management Information Systems) дозволяють централізувати дані, отримувати звіти в реальному часі, здійснювати аналіз ключових показників ефективності (KPI).

2. Аналітичні платформи

Інструменти Big Data та BI (Business Intelligence) є основою для аналізу економічних ризиків. Такі платформи, як Tableau, Power BI або Qlik, допомагають візуалізувати дані, виявляти тренди і передбачати ризики.

3. Технології штучного інтелекту (AI)

Штучний інтелект здатний автоматично аналізувати великі обсяги даних, виявляючи аномалії та ризики. Алгоритми машинного навчання (ML) прогнозують економічні кризи, оцінюють фінансову стабільність компаній та виявляють шахрайство.

4. Blockchain

Технології розподіленого реєстру гарантують прозорість та безпеку транзакцій, знижуючи ризики шахрайства та витоку даних.

5. Кібербезпека

Системи моніторингу кіберзагроз (наприклад, SIEM) допомагають виявляти атаки в реальному часі, захищати критичні дані та мінімізувати втрати.

6. Хмарні обчислення

Хмарні платформи забезпечують доступ до даних у будь-який час і будь-де, знижуючи витрати на інфраструктуру та підвищуючи стійкість до фізичних ризиків (наприклад, стихійних лих).

В Україні застосування штучного інтелекту у виробничій та підприємницькій сфері охоплює широкий спектр технологій, включаючи чат-боти, робо-консультанти, автоматизовані системи моніторингу та аналізу ризиків, скорингові системи, забезпечення відповідності до законодавчих норм (комплаєнс) та ідентифікацію шахрайських дій.

3.2. Створення інтегрованої системи управління економічною безпекою

Управління економічною безпекою підприємства – це вплив на економічну діяльність підприємства, з метою приведення його до такого стану, за якого можливо протистояти зовнішнім та внутрішнім негативним чинникам, використовуючи власні наявні ресурси, приведення його до стабільного розвитку.

Одним із ефективних підходів для забезпечення економічної безпеки підприємства є створення інтегрованої системи управління економічною безпекою (ІСУЕБ), яка поєднує різні елементи, інструменти та процеси в єдину структуру.

Інтегрована система управління економічною безпекою необхідна для забезпечення:

- Комплексного підходу до виявлення та оцінки загроз.
- Синергетичного ефекту від використання взаємопов'язаних інструментів.
- Оптимізації витрат на забезпечення безпеки.

- Швидкого реагування на зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі.

Традиційні методи управління безпекою є фрагментарними та менш ефективними в умовах сучасної мінливої економіки. Інтеграція дозволяє об'єднати всі елементи системи в єдине ціле, що покращує контроль і забезпечує більш якісне виконання функцій.

Основні етапи створення ІСУЕБ.

1. Аналіз поточного стану безпеки підприємства:
 - Проведення SWOT-аналізу.
 - Оцінка основних ризиків і загроз.
 - Визначення рівня готовності до кризових ситуацій.
2. Формування стратегії економічної безпеки:
 - Постановка цілей і завдань.
 - Розробка політики економічної безпеки.
3. Розробка організаційної структури:
 - Визначення відповідальних осіб.
 - Формування підрозділів з безпеки.
 - Встановлення системи взаємодії між підрозділами.
4. Впровадження технічних та інформаційних засобів:
 - Використання сучасних ІТ-рішень для моніторингу.
 - Автоматизація процесів управління ризиками.
5. Навчання персоналу:
 - Проведення тренінгів з антикризового управління.
 - Інформування працівників про можливі ризики.
6. Контроль та аудит системи:
 - Регулярна перевірка ефективності системи.
 - Адаптація до нових умов.

ІСУЕБ складається з таких основних компонентів:

- Організаційний: створення відділу безпеки, впровадження процедур управління ризиками.
- Методологічний: використання ризик-менеджменту, аналізу сценаріїв розвитку.
- Технічний: впровадження систем моніторингу, програмного забезпечення для управління ризиками.
- Інформаційний: побудова баз даних, захист корпоративної інформації.

Переваги інтегрованої системи забезпечення економічної безпеки:

- Підвищення ефективності управління ризиками.
- Скорочення витрат на ліквідацію наслідків криз.
- Підвищення довіри інвесторів і партнерів.
- Покращення конкурентоспроможності підприємства.

Створення інтегрованої системи управління економічною безпекою є ключовим кроком для забезпечення стабільного розвитку підприємства в умовах сучасного економічного середовища. Така система дозволяє не лише мінімізувати ризики, але й оптимізувати використання ресурсів, покращити ефективність управління та забезпечити сталий розвиток у довгостроковій перспективі.

Структурна схема інтегрованої системи управління економічною безпекою підприємства дає найзагальніше уявлення про те, як вона реалізовується. З наведеної схеми бачимо, що в системі управління економічною безпекою підприємства наявні три основні елементи:

- проблема – наявність фактичного стану і бажаного стану, до якого необхідно привести підприємство;
- рішення проблеми – засоби за допомогою яких буде вона вирішуватись;
- суб'єкт, який усуне проблему.

Також, аналізуючи рис.3.1. можна виділити функції, які здійснюються при управлінні економічною безпекою: прогнозування, планування, контроль, моніторинг, регулювання.

**Оцінка ефективності
системи управління ЕБП**

Рисунок 3.1. Структурна схема інтегрованої системи управління економічною безпекою підприємства

При формуванні інтегрованої системи управління економічною безпекою агропромислового підприємства необхідно додати ще такі принципи, як:

- принцип оперативності – здатність системи швидко реагувати на загрозливі чинники внутрішнього та зовнішнього середовища,
- принцип безперервності – спроможність постійно захищати підприємство від небажаних чинників та принцип обґрунтованості витрат на усунення загроз.

Притримуючись цих принципів при управлінні економічною безпекою підприємства, можливо досягти підвищення ефективності роботи системи управління економічною безпекою.

Сформована інтегрована система управління економічною безпекою забезпечить сталий розвиток, примноження прибутку підприємства, високий рівень конкурентоспроможності продукції; достатню інформаційну безпеку підприємства, недоторканість комерційних таємниць; своєчасне реагування та уникнення кризових ситуацій.

Отже, забезпечення економічної безпеки підприємства агропереробної галузі є важливим чинником його стабільного функціонування. Чіткість і послідовність дій, які допоможуть керівникам швидко зорієнтуватися в умовах невизначеності та загроз, комплекс заходів, які мають на меті захистити підприємство від негативного впливу ззовні може забезпечити сформована інтегрована система управління економічною безпекою підприємства.

3.3.Рекомендації щодо підвищення ефективності використання інноваційних технологій.

На основі проведеної фінансово-економічної характеристики та системи інноваційних технологій на ТОВ "Вознесенський коньячний завод", було зроблено висновок, що на досліджуваному підприємстві застосовуються вкрай малоефективні сучасні технології забезпечення економічної безпеки і діюча система потребує значного розвитку та модифікації.

Тому тема даного розділу присвячена рекомендаціям щодо запровадження на підприємстві нових, більш сучасних і дієвих інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки товариства.

На основі проведеного аналізу сучасних інноваційних технологій в попередніх розділах нами визначено напрями впровадження штучного інтелекту в систему економічної безпеки ТОВ "Вознесенський коньячний завод", а також обґрунтовано їхні переваги (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Напрями впровадження штучного інтелекту у систему прогнозування економічних показників та їхні переваги

Напрями впровадження штучного інтелекту	Технології штучного інтелекту	Переваги
Обробка рахунків фактур	Rossum, Infrtd	Підвищення точності та надійності облікових записів, зменшення кількості помилок
Аналіз фінансової звітності	MindBridge, AI Auditor	Виявлення закономірностей та аномалій, підвищення продуктивності
Контроль дебіторської та кредиторської заборгованості	YayPay, HighRadius, Beanworks	Зниження витрат на обробку даних, ефективність взаєморозрахунків

Забезпечення відповідності податковому законодавству	Blue J Legal	Мінімізація податкових зобов'язань, аналіз податкових норм
Виявлення шахрайства та управління ризиками	Sift Science	Виявлення шахрайства, управління ризиками, зниження фінансових витрат
Збір статистичних даних	Big Data, Machine Learning, Neural Networks	Покращення якості даних для аналізу, виявлення тенденцій та закономірностей
Прогнозування фінансових показників	Prophet, TensorFlow, PyTorch, scikit-learn, Big Data, Machine Learning, Neural Networks	Підвищення точності прогнозів, оптимізація фінансового планування, зменшення фінансових ризиків

Наводимо також практичні рекомендації щодо впровадження в існуючу систему економічної безпеки ТОВ «Вознесенький коньячний завод» сучасних і ефективних інноваційних технологій, а саме:

1. Автоматизація бізнес-процесів. Рекомендовані технології:

- ERP-системи (Enterprise Resource Planning) для управління ресурсами підприємства (фінансами, постачанням, персоналом).
- CRM-системи (Customer Relationship Management) для управління взаємодією з клієнтами, що дозволяє підвищити продажі та покращити обслуговування.
- Роботизовані системи обліку для автоматизації рутинних завдань (облік складу, звітність).

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зниження витрат на управління.

- Зменшення людського фактора і помилок у процесах.
- Підвищення продуктивності.

2. Цифровізація фінансового менеджменту. Рекомендовані технології:

- Big Data Analytics для аналізу великих обсягів даних, прогнозування ризиків і визначення трендів.
- Блокчейн для прозорості фінансових операцій, скорочення витрат на транзакції та мінімізації шахрайства.
- Смарт-контракти для автоматизації укладення угод та зменшення ризиків невиконання.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Підвищення прозорості фінансових операцій.
- Оптимізація грошових потоків.
- Зниження ризиків шахрайства та фінансових втрат.

3. Системи кібербезпеки. Рекомендовані технології:

- Аналітика кіберзагроз на основі AI для виявлення потенційних атак.
- Системи шифрування даних для захисту комерційної інформації.
- Багатофакторна автентифікація для доступу до корпоративних систем.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Захист від фінансових втрат через витік інформації або хакерські атаки.
- Зміцнення довіри клієнтів та партнерів.

4. Інтернет речей (IoT) у виробничих процесах. Рекомендовані технології:

- Сенсори та датчики для моніторингу обладнання в реальному часі.
- Розумні мережі (Smart Grids) для оптимізації енергоспоживання.

- Автоматичне управління обладнанням для зниження витрат і простоїв.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зниження витрат на обслуговування обладнання.
- Оптимізація виробничих процесів.
- Підвищення ефективності використання ресурсів.
- 5. Штучний інтелект та машинне навчання (AI/ML).

Рекомендовані технології:

- Аналіз попиту для прогнозування ринкових змін.
- Оптимізація логістики з використанням AI для визначення оптимальних маршрутів.
- Автоматизація роботи з клієнтами через чат-боти та віртуальних помічників.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Прискорення прийняття управлінських рішень.
- Оптимізація витрат у виробничо-збутових ланцюгах.
- Зниження витрат на персонал.

6. Відновлювальні джерела енергії та енергоефективність. Рекомендовані технології:

- Сонячні панелі та вітрогенератори для скорочення витрат на енергопостачання.
- Енергозберігаюче освітлення та системи автоматизації клімат-контролю.
- Теплові насоси для зменшення витрат на опалення та кондиціонування.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Скорочення витрат на енергоресурси.
- Зниження залежності від зовнішніх постачальників.

- Внесок у екологічну репутацію підприємства.

7. Хмарні технології. Рекомендовані технології:

- Cloud computing для зберігання даних та розподілу обчислювальних потужностей.
- SaaS (Software as a Service) для скорочення витрат на розробку і підтримку ПЗ.
- Віртуальні офіси для оптимізації роботи віддалених співробітників.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зменшення витрат на IT-інфраструктуру.
- Забезпечення безперервного доступу до даних.
- Підвищення масштабованості бізнесу.

8. Технології сталого розвитку. Рекомендовані технології:

- Цифровий моніторинг викидів CO₂ для виконання екологічних норм.
- Переробка відходів для повторного використання матеріалів.
- Екологічно чисті матеріали для виробництва.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зменшення витрат на екологічні штрафи.
- Підвищення конкурентоспроможності на міжнародних ринках.
- Зростання лояльності клієнтів.

Висновки до розділу 3

Інноваційні технології стають ключовим фактором забезпечення економічної безпеки підприємств у сучасних умовах швидких змін і глобальної конкуренції. Їхнє застосування охоплює різні аспекти діяльності підприємства, включаючи фінансову стабільність, управління ризиками,

ефективність виробничих процесів та адаптацію до змін у зовнішньому середовищі. Нижче детально розглянемо ключові аспекти цієї ролі.

- Підвищення конкурентоспроможності

Інноваційні технології забезпечують підприємствам можливість створювати нові продукти, підвищувати якість послуг і знижувати витрати на виробництво. Це дозволяє підприємству зберігати лідерські позиції на ринку, залучати нових клієнтів і утримувати існуючих. Конкурентоспроможність є важливим компонентом економічної безпеки, оскільки вона забезпечує стабільний дохід та сприяє розвитку.

- Оптимізація витрат

Інноваційні рішення, такі як автоматизація процесів, впровадження цифрових платформ для управління ресурсами та використання штучного інтелекту, сприяють зменшенню операційних витрат. Це дає змогу підприємству ефективніше розподіляти ресурси, знижувати витрати і підвищувати фінансову стійкість.

- Управління ризиками

Інноваційні технології дозволяють аналізувати великі обсяги даних (Big Data) для прогнозування ризиків і розробки стратегій їх мінімізації. Наприклад:

- Інструменти кібербезпеки забезпечують захист інформаційних систем від атак і витоків даних.
- Аналітичні платформи допомагають прогнозувати коливання на ринку, що дозволяє своєчасно адаптувати бізнес-стратегії.
- Автоматизовані системи моніторингу знижують людський фактор у прийнятті рішень, що мінімізує ймовірність помилок.

- Покращення фінансової стійкості

Завдяки впровадженню інновацій підприємства отримують можливість створювати нові джерела доходів і розширювати ринки збуту. Наприклад,

використання електронної комерції дозволяє виходити на глобальні ринки, а цифрові маркетингові інструменти підвищують ефективність рекламних кампаній. Це сприяє зростанню прибутковості і підвищує фінансову безпеку.

Адаптація до змін у зовнішньому середовищі

Інновації дозволяють швидше реагувати на зміни в економічному середовищі, такі як нові регуляторні вимоги, зміни у споживчих потребах чи зростання конкуренції. Гнучкість у прийнятті рішень забезпечується завдяки сучасним інформаційним системам і технологіям бізнес-аналізу.

- Забезпечення довгострокового розвитку

Інноваційні технології сприяють створенню стратегічних переваг для підприємств, таких як розробка екологічно чистих технологій, впровадження циркулярної економіки та використання відновлюваних ресурсів. Це не лише відповідає сучасним глобальним трендам, але й підвищує довіру інвесторів, партнерів і клієнтів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі виконаної кваліфікаційної магістерської роботи проведено дослідження теоретико – методологічних засад і розроблено практичні рекомендації щодо впровадження та використання інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

Визначено поняття економічна безпека підприємства – це стан його ресурсів, процесів та діяльності, який забезпечує стійкість до зовнішніх і

внутрішніх загроз, здатність до самозахисту та адаптації, а також ефективно досягнення стратегічних цілей.

Визначено, що інновація — це результат творчого процесу, який має практичну цінність і здатний вплинути на розвиток певної галузі або суспільства загалом. Інновації бувають різного характеру — технологічні, соціальні, культурні, економічні тощо.

Головною ознакою інновації є новизна. Це може бути як абсолютно новий продукт або технологія, так і суттєве вдосконалення вже існуючого.

Для ефективного використання інновацій підприємства повинні розробляти стратегії, що включають:

1. Інвестиції в наукові дослідження та розробки (R&D). Це дозволяє створювати нові технології та продукти.

2. Впровадження цифрових технологій. Оцифрування бізнес-процесів сприяє підвищенню продуктивності та якості управління.

3. Розвиток кадрового потенціалу. Навчання працівників і залучення талановитих фахівців допомагає успішно реалізовувати інноваційні проекти.

4. Побудова партнерств. Співпраця з іншими підприємствами, університетами чи науковими установами забезпечує доступ до нових знань і технологій.

5. Моніторинг зовнішнього середовища. Постійний аналіз ринку та технологічних трендів дозволяє швидко реагувати на виклики.

Інноваційні технології — це нові методи, процеси, інструменти або підходи, які використовуються для підвищення ефективності, продуктивності, конкурентоспроможності та створення додаткової цінності в процесі господарської діяльності. Вони можуть охоплювати різні аспекти діяльності: виробництво, управління, маркетинг, фінанси, обслуговування клієнтів тощо.

Інноваційні технології не лише відкривають нові можливості, але й виступають як потужний інструмент у боротьбі з ризиками та загрозами.

Визначено, що ТОВ «Вознесенський коньячний завод» зареєстроване у 2016 році і є виробником та реалізатором виноградних вин, коньячних спиртів, фруктових та овочевих соків. ТОВ «Вознесенський коньячний завод» є малим підприємством. Найкраще у підприємства розвинені фінансова, виробнича та товаропровідна сторони. На середньому рівні розвитку знаходяться стратегічна та кадрова сторони. Вимагає детального вивчення та щільної роботи логістика, оскільки на сьогодні є найслабшою стороною підприємства.

Проведений аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Вознесенський коньячний завод» дозволив вивити негативні тенденції в господарській діяльності підприємства. Зниження чистого прибутку та показників рентабельності підприємства в 2022 р. чітко вказує, що необхідно активізувати інноваційний і творчий потенціал менеджменту для того, щоб забезпечити ефективний рівень прибутковості. На поточний момент спостерігається повільна фінансова деградація ТОВ «Вознесенський коньячний завод».

Зроблено висновок, що на ТОВ «Вознесенський коньячний завод» не достатньо ефективно здійснюється впровадження інноваційних технологій забезпечення економічної безпеки.

Тому в проведеній кваліфікаційній роботі наведені практичні рекомендації щодо впровадження в існуючу систему економічної безпеки ТОВ «Вознесенський коньячний завод» сучасних і ефективних інноваційних технологій, а саме:

1. Автоматизація бізнес-процесів. Рекомендовані технології:

- ERP-системи (Enterprise Resource Planning) для управління ресурсами підприємства (фінансами, постачанням, персоналом).

- CRM-системи (Customer Relationship Management) для управління взаємодією з клієнтами, що дозволяє підвищити продажі та покращити обслуговування.
- Роботизовані системи обліку для автоматизації рутинних завдань (облік складу, звітність).

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зниження витрат на управління.
- Зменшення людського фактора і помилок у процесах.
- Підвищення продуктивності.

2. Цифровізація фінансового менеджменту. Рекомендовані технології:

- Big Data Analytics для аналізу великих обсягів даних, прогнозування ризиків і визначення трендів.
- Блокчейн для прозорості фінансових операцій, скорочення витрат на транзакції та мінімізації шахрайства.
- Смарт-контракти для автоматизації укладення угод та зменшення ризиків невиконання.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Підвищення прозорості фінансових операцій.
- Оптимізація грошових потоків.
- Зниження ризиків шахрайства та фінансових втрат.

3. Системи кібербезпеки. Рекомендовані технології:

- Аналітика кіберзагроз на основі AI для виявлення потенційних атак.
- Системи шифрування даних для захисту комерційної інформації.
- Багатофакторна автентифікація для доступу до корпоративних систем.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Захист від фінансових втрат через витік інформації або хакерські атаки.

- Зміцнення довіри клієнтів та партнерів.

4. Інтернет речей (IoT) у виробничих процесах. Рекомендовані технології:

- Сенсори та датчики для моніторингу обладнання в реальному часі.
- Розумні мережі (Smart Grids) для оптимізації енергоспоживання.
- Автоматичне управління обладнанням для зниження витрат і простоїв.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зниження витрат на обслуговування обладнання.
- Оптимізація виробничих процесів.
- Підвищення ефективності використання ресурсів.
- 5. Штучний інтелект та машинне навчання (AI/ML). Рекомендовані технології:
 - Аналіз попиту для прогнозування ринкових змін.
 - Оптимізація логістики з використанням AI для визначення оптимальних маршрутів.
 - Автоматизація роботи з клієнтами через чат-боти та віртуальних помічників.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Прискорення прийняття управлінських рішень.
- Оптимізація витрат у виробничо-збутових ланцюгах.
- Зниження витрат на персонал.

6. Відновлювальні джерела енергії та енергоефективність. Рекомендовані технології:

- Сонячні панелі та вітрогенератори для скорочення витрат на енергопостачання.
- Енергозберігаюче освітлення та системи автоматизації клімат-контролю.

- Теплові насоси для зменшення витрат на опалення та кондиціонування.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Скорочення витрат на енергоресурси.
- Зниження залежності від зовнішніх постачальників.
- Внесок у екологічну репутацію підприємства.

7. Хмарні технології. Рекомендовані технології:

- Cloud computing для зберігання даних та розподілу обчислювальних потужностей.
- SaaS (Software as a Service) для скорочення витрат на розробку і підтримку ПЗ.
- Віртуальні офіси для оптимізації роботи віддалених співробітників.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зменшення витрат на IT-інфраструктуру.
- Забезпечення безперервного доступу до даних.
- Підвищення масштабованості бізнесу.

8. Технології сталого розвитку. Рекомендовані технології:

- Цифровий моніторинг викидів CO₂ для виконання екологічних норм.
- Переробка відходів для повторного використання матеріалів.
- Екологічно чисті матеріали для виробництва.

Економічний ефект від впровадження і використання:

- Зменшення витрат на екологічні штрафи.
- Підвищення конкурентоспроможності на міжнародних ринках.
- Зростання лояльності клієнтів.

Швидкий розвиток технологій штучного інтелекту створює ризик застарівання існуючих рішень та необхідність постійного оновлення та

адаптації до нових технологічних досягнень. Підприємства повинні бути готові до постійного вдосконалення своїх систем економічної безпеки, що вимагає додаткових ресурсів та зусиль.

Враховуючи ці ризики та виклики, підприємство повинно ретельно планувати та оцінювати впровадження технологій штучного інтелекту для прогнозування фінансових показників, щоб максимізувати вигоди та мінімізувати можливі негативні наслідки.

Роль інноваційних технологій у забезпеченні економічної безпеки підприємства є надзвичайно ваговою. Вони не лише дозволяють ефективно реагувати на виклики, але й створюють нові можливості для розвитку. Інтеграція інновацій повинна бути стратегічним пріоритетом для кожного підприємства, оскільки вона є основою для стабільності, зростання і довгострокового успіху. У сучасному світі інновації виступають не просто інструментом покращення, а й необхідністю для виживання у глобальній економіці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акімова Л., Лисачок А. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання. Публічне урядування. 2017. № 5 (10). С. 16–28.
2. Актуальні проблеми інноваційної діяльності та трансферу технологій // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 18 трав. 2018 р., / Держ. наук. установа «Укр. ін-т наук.-техн. експертизи та інформації» – Київ : УкрІНТЕІ, 2018. – 191 с.
3. Антонюк А. А. Актуальні проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні. Держава та регіони. / Антонюк А. А., Сьомченко А. А. // Економіка та підприємництво. – 2017. – № 2. – С. 45-50.
4. Бандурка П. М. Основи економічної безпеки: підруч. / О. М. Бандурка, В. Є. Духів, Д. Я. Петрова, І. М. Червяков. - Харків: вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. - 236 с.
5. Беспалов А. Управлінські інновації, як важіль забезпечення стратегічного розвитку. / Беспалов А., Горбаченко С. // Наук. вісн. Одес. нац. екон. ун-т. – 2018. – № 1. – С. 59-70.
6. Белов О. Ф. Економічна безпека України: пріоритети та механізми забезпечення. URL: www.niss.gov.ua/book/belov/6.html
7. Білошкурська Н.В. Теоретичні аспекти економічної безпеки підприємств [Електронний ресурс]/ Н.В. Білошкурська, М.В. Білошкурський // Сталій розвиток економіки. – 2013. – № 2. – С. 85–89. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.udpu.org.ua>.
8. Богуцька О. А. Пріоритети та оптимальна структура фінансування інноваційних витрат промислових підприємств в Україні. / Богуцька О. А., Брюховецький Я. С. // Бізнес Інформ. – 2018. – № 4. – С. 62-67.
9. Бродюк І.В. Стратегічний аналіз інвестиційного розвитку підприємства / І.В. Бродюк // Економіка та держава. – Київ, 2015. – № 4. – С. 131–133.

10. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Київ : Нац. інт пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України, 2012. 48 с.
11. Володін С.А., Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки. / Володін С.А., Чекамова О.І. // Економіка АПК. – 2017. – № 5. – С. 65–72.
12. Галіцін В. Д. Системи моніторингу / Київський національний економічний ун-т. - К.: КНЕУ, 2000. - 231 с.
13. Голубовська О.А. Дослідження чинників, що впливають на інноваційну діяльність // Економічний форум. – Луцький національний технічний університет, 2013. – С. 13-21.
14. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз: [текст] Навчальний посібник / П. Л. Гордієнко, Л. Г. Дідковська, Н. В. Яшкіна. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 520 с
15. Горяча О. Л. Концепція формування системи стратегічного управління інноваційною діяльністю на підприємствах. / Горяча О. Л., Калюжний А. А. // Вісн. Бердян. ун-ту менеджменту і бізнесу. – 2018. – № 2. – С. 28-31.
16. Грабчук І., Стратегія інноваційного розвитку підприємства. Економіка та суспільство. / Грабчук І., Бугайчук В., Аляб'єва В. // Економіка та Суспільство – 2022. – № (44). – С. 150.
17. Гречаник О. Є., Сучасні проблеми управління інноваційноактивними підприємствами: досвід України та ЄС. / Гречаник О. Є., Хлебнікова Т. М., Темченко О. В. // Інвестиції: практика та досвід. – 2022. – № 2. – С. 74– 80.
18. Гурочкіна В. В. Інноваційний потенціал та активізація емерджентних властивостей для цілей розвитку промислового підприємства. / Гурочкіна В.В. // Соціальна економіка. – 2020. – № 60 (1). – С. 87-96.

19. Гусаріна Н. В. Компетентнісна модель готовності підприємств до інноваційної діяльності. / Гусаріна Н. В. // Бізнес Інформ. – 2018. – № 9. – С. 220-225.
20. Джонс С. Використання штучного інтелекту в фінансовій діяльності підприємства. International Journal of Finance and Accounting. 2019. № 7(2).С.23– 37.
21. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. - Д.: Центр учбової літ-ри, 2008. - 240 с.
22. Дибя О. М. Інноваційний розвиток підприємств в умовах глобалізації. / Дибя О. М. // Стратегія економічного розвитку України. – 2018. – № 42. – С. 111–118.
23. Дриньов Д., Загородніх В., Зінченко О. Застосування штучного інтелекту у системі управління підприємством. Економічний простір. 2023. Вип. 188. С. 79–82. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/188-13>.
24. Економічна та майнова безпека підприємства і підприємництва. Антирейдерство / за науковою редакцією Б. М. Андрушківа. – Тернопіль: Терно-граф, 2008. – 424 с
25. Ємельянов О. Інноваційність економічного розвитку підприємств: сутність, види та особливості оцінювання. / Ємельянов О., Петрушка Т., Симак А. // Економіка та суспільство. – 2022. – № 37.
26. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: монографія за ред. С. В. Філіппова, В. Я. Брич, В. В. Зянько. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 383 с.
27. Єфремова К. В. Особливості застосування штучного інтелекту у сфері фінансових послуг: досвід ЄС. Актуальні проблеми міжнародного приватного та публічного права. Право та інноваційне суспільство. №1 (14) 2020. С. 66-71

28. Завадинська О. Ю. Інноваційні технології господарювання в ресторанному бізнесі. Ресторанний і готельний консалтинг. / Завадинська О. Ю., Борисова О. В. // Інновації. – 2018. – № 3 – С. 93–102.
29. Захаров О. И. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності: навч. посібник / О. И. Захаров, П. Я. Пригунов. – К., 2008. – 257 с.
30. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с
31. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: [навчальний посібник] / М. І. Камлик. – К.: Атіка, 2005. – 432 с
32. Кваша О. С. Інноваційний розвиток економіки України: світовий досвід та рекомендації для України. / Кваша О. С. // Науковий вісник – 2016. – Вип. 6(1). – С. 150–154.
33. Кейси з дисципліни інноваційний розвиток підприємства – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://forbes.net.ua/opinions>.
34. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
35. Козловський В. О. Інноваційний потенціал підприємства / В. О. Козловський, І. В. Причепа. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle>
36. Кравчук А. В. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств України. / Кравчук А. В., Переправа П. Г. // Бізнес Інформ – 2018. – № 7. – С. 57-65.

37. Крилов Д. В. Аналіз рейтингового оцінювання розвитку інноваційної діяльності в Україні. / Крилов Д. В. // Ефективна економіка. – 2022. – № 5.
38. Крючкова І. Р. Інноваційно-інвестиційна діяльність промислового підприємства: симбіоз економічного оцінювання та залучення джерел фінансових та альтернативних ресурсів : монографія; за ред. І. Р. Крючкова, С.В. Філіппова. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2015. – 189 с.
39. Кухта П. В. Алгоритм оцінювання перспектив реалізації інноваційних проектів на металургійних підприємствах України. / Кухта П. В., Свідерська С. Є. // Ефективна економіка. – 2018. – № 12.
40. Лисюк Т. В. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі. / Лисюк Т. В. // Карпатський край. – 2016. – № 1(8). – С. 141–149.
41. Мазнев Г. Є. Інноваційні технології як фактор підвищення ефективності виробництва. / Мазнев Г. Є. // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2016. – № 2. – С. 36-47.
42. Малюта Л. Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навчальний посібник / Малюта Л. Я. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. 232 с.
43. Мамонтова, Н., Луцишина, В. Інтеграція штучного інтелекту у фінансові процеси підприємства. Scientific Review. 2024. Том 2. Випуск 94. URL: [https://doi.org/10.26886/Scientificreview.2311-4517.2\(94\)2024](https://doi.org/10.26886/Scientificreview.2311-4517.2(94)2024).
44. Маркіна І. А. Управління інноваційним потенціалом як фактор стратегічного розвитку та конкурентних переваг підприємства. / Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Хорошко Д. Р. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2020. – № 3 (26). – С. 76–81.

45. Мартюшева Л.С. Фінансова безпека підприємств [Текст]: конспект лекцій / Л.С. Мартюшева, Т.Б. Кузенко, О.Ю. Литовченко. — Харків: Вид-во ХНЕУ, 2008. — 140 с.
46. Морозова С. А. Досвід Європейського Союзу щодо стимулювання інноваційної діяльності. / Морозова С. А. // Економіка і регіон. – 2017. – № 5. – С. 54-58.
47. Офіційний сайт. Державна статистика України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
48. Пантелєєва Н. М. Технології штучного інтелекту в антикризовому управлінні банком. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2019. Вип. 33. С. 193-197. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-33-38.
49. Пілявоз Т. М. Інноваційний розвиток підприємства як важливий аспект розвитку економіки. / Пілявоз Т. М. // Інноваційна економіка – 2018. – 82 № 4. – С. 185-190.
50. Пілявський В. І. Інноваційна складова потенціалу підприємств агропромислового виробництва. / Пілявський В. І., Могилат М. Г. // Ефективна економіка. – 2019. – № 5.
51. Приймук, В. В. Впровадження штучного інтелекту у фінансову діяльність підприємства. Збірник наукових праць Державного податкового університету. 2023. Вип. 1. С. 183–198. URL: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.1.2023.183-198>.
52. Птащенко Л.О. Збалансованість економічних інтересів: інноваційні напрями державного і корпоративного стратегічного управління: [Монографія] /Л.О. Птащенко // Київ, ЦУЛ, 2009. – 294 с.
53. Романишин В. О. Інноваційна діяльність за умов кризи та її вплив на конкурентоспроможність вітчизняних підприємств. / Романишин В. О.,

Гавриш О. М. // Економічний вісник, держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – 2018. – Вип. 37(1). – С. 42-50.

54. Савастєєва О. Державна фінансова підтримка інноваційної діяльності в національних умовах недоіндустріального розвитку. / Савастєєва О., Журавльова Т., Склярів Д. // Економіка та суспільство. – 2022. – № 35.

55. Сак Т. В. Стратегічні підходи в управлінні економічною безпекою підприємства[Електронний ресурс].Режим доступу: <http://evnuir.univer.lutsk.ua>.

56. Серебряк К. І. Дослідження формування інноваційної інфраструктури: організація інноваційного процесу на підприємстві. / Серебряк К. І. // Економіка. Фінанси. Право. – 2019. – № 6. – С. 33-38.

57. Смєсова В. Л. Інновації як основа підвищення якості продукції та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. / Смєсова В. Л., Іщенко І. О. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету – 2020. – Вип. 43. – С. 76–82.

58. Сміт Д. Використання штучного інтелекту в фінансовому менеджменті. 2020

59. Тумар М.Б. Основи економічної безпеки підприємства / М.Б. Тумар. – К.: ХайТек Прес, 2008. – 232 с

60. Фатенок-Ткачук, А., Скорук, О., Захарчук, І., Януш Р. Використання штучного інтелекту в обліково-аналітичних процесах. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2024. Вип. 2. С. 21–29. URL: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-02-21-29>.

61. Фінансові механізми інноваційного економічного розвитку України в умовах євроінтеграції : колект. монографія / Б. В. Буркінський та ін., за ред. проф. В. В. Лойко, А. Ю. Рамського. – Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2019. – 252 с.

62. Чабан В. Г. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств / Чабан В. Г. // Економічний вісник ун-ту Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – 2018. – Вип. 37(1). – С. 139-143.
63. Черевко О. В. Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою підприємства. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>
64. Черноіванова Г. С. Формування підходу до оцінювання макросередовища інноваційної сфери підприємств. / Черноіванова Г. С. // Бізнес Інформ. – 2018. – № 6. – С. 145-152.
65. Швиданенко Г. О. Інноваційний розвиток підприємств у контексті ціннісних орієнтацій. / Швиданенко Г. О., Бойченко К. С. // Вісн. Нац. ун-ту 83 «Львів. політехніка». – 2017. – № 875. – С. 254-261.
66. Шевченко Н. Ю. Управління інноваційною діяльністю підприємства: концепція та методи прийняття рішень. / Шевченко Н. Ю., Мала Ю. В. // Економічний вісник Донбасу. – 2018. – № 2. – С. 151-154.
67. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект: монографія / С. М. Шкарлет. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 436 с.
68. Шкарлет С. М. Інноваційна політика та фінансове забезпечення / Шкарлет С. М., Ільчук В.П., Анопрієнко В.О., Лисенко І.В. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – 477 с.
69. Яковлев А. І. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні та шляхи його поліпшення / Яковлев А. І. // Наука та н наукознавство. – 2018. – № 2. – С. 29-44.
70. Jon Truby, Rafael Brown, Andrew Dahdal. Banking on AI: mandating a proactive approach to AI regulation in the financial sector. Law and Financial Markets Review. 2020. Volume 14. Issue 2. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17521440.2020.1760454>.

71. Kou G., Chao, X., Peng Y., Alsaadi F. E., & Herrera-Viedma, E. Machine learning methods for systemic risk analysis in financial sectors. *Technological and Economic Development of Economy*. 2019. Vol. 25(5). P. 716-742. DOI: 10.3846/tede.2019.8740. 10. Oxford University Press. URL: <https://www.oed.com>.
72. Parubets O., Panchenko O., Bazilinska O., Sugonyako D. Research on the Use of the Artificial Intelligence by Management of the Economic System of the State. *Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019)*, (Khmelnyskyi, Ukraine, October 4-6, 2019). Khmelnyskyi, 2019. Vol. 95. P. 262–266.
73. Yin Shi, Xiaoni Li. A bibliometric study on intelligent techniques of bankruptcy prediction for corporate firms. *Heliyon*. 2019. Vol. 5, Issue 12. DOI: 10.1016/j.heliyon.2019. e02997

ДОДАТКИ

Додаток 1

Консолідована фінансова звітність за 2021-2022 рр.

ТОВ «Вознесенський коньячний завод»

Основні фінансово-економічні показники діяльності

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	20945,9	26 724,2	5 778,3	27,56
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	18177,6	21 212,1	3 034,5	16,73
3. Адміністративні витрати, тис. грн.	-	-	-	-
4. Інші операційні витрати, тис. грн.	2533,1	3 866,2	1 333,1	52,54

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
5. Валовий прибуток, тис. грн.	2768,3	5512,1	2 743,8	99,16
6. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	20710,7	25078,3	4 367,6	5,10
7. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	98,87	93,84	-5,03	-21,09
8. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн. в т.ч.:	187,2	132,6	-54,6	-29,17
- від основної операційної діяльності	2768,3	5512,1	2 743,8	99,16
- від іншої операційної діяльності	-2533,1	-3 866,2	-1 333,1	52,54
- від фінансової діяльності	-	-	-	-
- від іншої діяльності	-48	-1 513,3	-1465,3	30,5р.
12. Податок на прибуток, тис. грн.	33,70	23,90	-9,80	-29,08
13. Чистий прибуток, тис. грн.	153,50	108,7	-44,80	-29,20
14. Матеріальні витрати, тис. грн.	19322,80	23691,7	4368,90	22,61
15. Матеріаловіддача, грн.	1,084	1,128	0,044	4,06
16. Матеріаломісткість продукції, грн.	0,923	0,887	-0,036	-3,90
17. Середня облікова кількість	28	27	1	-4,00

штатних працівників облікового складу, осіб.				
18. Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	748067,86	989785,18	241717,32	32,31
19. Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис. грн.	1581,8	1986,0	404,2	25,56
20. Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	56492,90	73555,72	17061,82	30,20
21. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис. грн.	13569,9	13681,75	111,85	0,82
22. Фондовіддача, грн.				
- по продукції	1,54	1,95	0,41	26,54
- по прибутку	0,20	0,40	0,20	100
23. Фондорентабельність, %	1,13	0,79	0,34	x
24. Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	34641,45	51013,20	16 371,75	47,24
25. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	0,60	0,52	-0,08	-13,33
26. Рентабельність продукції, %	15,22	25,99	10,86	x
27. Рентабельність виробництва, %	0,388	0,205	-0,183	x

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
28. Середня річна сума дебіторської заборгованості	2743,90	3025,65	281,75	10,27
29. Середня річна сума кредиторської заборгованості	22801,05	18061,85	-4739,20	20,79
30. Коефіцієнти ліквідності балансу				
- коефіцієнт поточної ліквідності	1,036	1,067	0,031	x
- коефіцієнт швидкої ліквідності	0,170	0,385	0,214	x
- коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,002	0,000	x

Аналіз динаміки та структури доходів підприємства

№	Показники	Код рядка ф. №2	Попередній рік.		Звітний рік		Відхилення	
			Сума тис.грн	Струк тура%	Сума тис.грн.	Струк тура%	Сума тис.грн	%пункті в
	A	1	2	3	4	5	6	7
Операційна діяльність								
1.	Чистий дохід від реалізації продукції	2000	20945,9	100	26724,2	100	5778,3	-
2.	Інші операційні доходи	2120	x	x	x	x	x	x
	Всього доходи операційної діяльності	x	20945,9	100	26724,2	100	5778,3	-
Інвестиційна, фінансова та інша діяльність								
3.	Дохід від участі в капіталі		-	-	-	-	-	-
4.	Інші фінансові доходи		-	-	-	-	-	-
5.	Інші доходи		-	-	-	-	-	-
	Всього доходів		-	-	-	-	-	-
	Разом по підприємству		20 945,9	100,0	26 724,2	100,0	5778,3	x

Формування прибутку підприємства

Показники	Попередній рік		Звітний рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%
1. Прибуток (збиток) від основної операційної діяльності (від реалізації продукції, робіт, послуг)	2768,3	1478,79	5512,1	4156,93
2. Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	-2533,1	-1353,15	-3866,2	-2915,68
3. Прибуток (збиток) від операційної діяльності (р.1 + р.2)	235,2	125,64	1645,9	1241,25
4. Прибуток (збиток) від інвестиційної діяльності	-	-	-	-
5. Прибуток (збиток) від фінансової	-	-	-	-

діяльності				
6. Прибуток (збиток) від іншої діяльності	-48,0	-25,64	-1513,3	-1141,25
7. Фінансовий результат до оподаткування	187,2	100,0	132,6	100
8. Витрати з податку на прибуток	33,7	x	23,9	x
9. Чистий прибуток (збиток)	153,5	x	108,7	x

Динаміка фінансових результатів від операційної діяльності

Показники	Попередній рік, тис.грн	Звітний рік, тис.грн	Відхилення	
			Абсолютне, , тис.грн	Відносне, %
А	2	3	4	5
1 Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20945,90	26724,20	5778,30	27,56
2 Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18177,60	21212,10	3034,50	16,73
3 Валовий прибуток (збиток)	2768,30	5512,10	2743,80	99,16
4 Інші операційні доходи	x	x	x	x
5 Адміністративні витрати	x	x	x	x
6 Витрати на збут	x	x	x	x
7 Інші операційні витрати	2533,10	3866,20	1333,10	52,54
8 Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)				
9 Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	-2533,10	-3866,20	-1333,10	52,54
10 Прибуток (збиток) від операційної діяльності	235,2	125,64	-109,56	-46,58

Показники рентабельності реалізованої продукції

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			Абсолютне, %	Відносне, %
А	1	2	3	4
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	20945,90	26724,20	5778,30	27,56
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	18177,60	21212,10	3034,50	16,73
3. Валовий прибуток (збиток), тис.грн.	2768,30	5512,10	2743,80	99,16
4. Рентабельність реалізованої продукції, %	15,22	25,99	10,86	x

Аналіз рентабельності виробництва

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення, %пунктів
А	1	2	3
1. Прибуток (збиток) до оподаткування, тис.грн	187,20	132,60	-54,60
2. Середня вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	13569,9	13681,75	111,85
3. Середня вартість оборотних активів, які вкладено в оборотний капітал, тис.грн	34641,45	51013,20	16371,75
4. Рентабельність виробництва (виробничих засобів), %	0,338	0,205	-0,183